

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ – ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ &
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕ ΘΕΜΑ:

**Μετάφραση και μεταφραστικός σχολιασμός των κεφαλαίων 5 και 6
του βιβλίου "ΑΟΖ - Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη" του Θεόδωρου
Καρυώτη (2019)**

Ζεύγος Γλωσσών:

Ελληνικά – Γαλλικά

ΧΑΤΖΟΓΛΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΑ
(Ξ2017028)

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:
ΠΟΛΙΤΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ (Αναπλ. Καθηγητής)
ΛΙΒΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ (Αναπλ. Καθηγητής)

ΚΕΡΚΥΡΑ, 2021

Πίνακας περιεχομένων

Εξώφυλλο.....	1
Ευχαριστίες.....	3
Πρόλογος.....	4
Περίληψη	5
Κατάλογος Χαρτών.....	7
Συντομεύσεις	8
Πρωτότυπο	9
Μετάφραση.....	19
Μεταφραστικός Σχολιασμός.....	28
Πραγματολογικά Σχόλια	31
Ανάλυση πρωτοτύπου	31
Σχολιασμός μεταφράσματος	32
Ορολογία	33
Όροι με πολλαπλές αποδόσεις.....	34
Έλλειψη ισοδυναμίας σε επίπεδο εννοιών	35
Τοπωνύμια.....	36
Ανθρωπωνύμια.....	36
Ακρωνύμια	37
Διαχείριση αποσπασμάτων του πρωτοτύπου που έχει παραθέσει ο συγγραφέας..	37
Συμπεράσματα.....	39
Γλωσσάρι Όρων	41
Βιβλιογραφία	43
Διαδικτυακοί Πόροι.....	43
Παραρτήματα	44

Ευχαριστίες

Οφείλω, αρχικά, να ευχαριστήσω τον κύριο Μιχάλη Πολίτη, αναπληρωτή καθηγητή του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας και επιβλέποντα της πτυχιακής μου εργασίας, για τη στήριξη που μου προσέφερε καθ' όλη τη διάρκεια των μεταφραστικών σπουδών μου. Η αδιάκοπη βοήθεια, καθοδήγηση, αλλά και εμπιστοσύνη που έδειξε στις ικανότητές μου, μου έδωσαν το έναυσμα να επιλέξω τη θεματική και τις γλώσσες εργασίας της παρούσας εργασίας, καθώς και να ανακαλύψω το πάθος μου για τις πολιτικές επιστήμες και τον τομέα των διεθνών σχέσεων και πολιτικής, με τον οποίο και ευελπιστώ να ασχοληθώ μελλοντικά. Πρόκειται για τον άνθρωπο που με ώθησε, μέσω των διαλέξεών του, τόσο στο μάθημα των πολιτικών επιστημών, όσο και στα μαθήματα μετάφρασης, να επικεντρώσω το ενδιαφέρον μου στις εξελίξεις της εθνικής και διεθνούς πολιτικής σκηνής, στην οποία υπάγεται και η πτυχιακή μου εργασία. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο Σωτήρη Λίβα, ο οποίος δέχθηκε με μεγάλη προθυμία να αξιολογήσει ως δεύτερος επιβλέπων την πτυχιακή μου εργασία και παράλληλα, μου προσέφερε, μέσω των μαθημάτων του, αστείρευτες γνώσεις και πληροφορίες αναφορικά με όλα όσα πρέπει να γνωρίζει ένας μεταφραστής για την ενασχόλησή του με τους παραπάνω τομείς.

Τέλος, οφείλω ένα τεράστιο ευχαριστώ στην οικογένειά μου για την οικονομική και, κυρίως, ηθική υποστήριξη που μου προσέφεραν αυτά τα τέσσερα χρόνια των σπουδών μου, αλλά και κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της παρούσας πτυχιακής εργασίας, η οποία και είναι αφιερωμένη σε αυτούς.

Πρόλογος

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελεί το επισφράγισμα των μεταφραστικών σπουδών μου στο πλαίσιο της φοίτησής μου στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας. Η θεματική της, επιλέχθηκε, πρωτίστως, με γνώμονα το τι με εκφράζει ως μεταφράστρια. Το βιβλίο «ΑΟΖ – Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη» του Θεόδωρου Καρυώτη, από το οποίο μεταφράστηκαν στα γαλλικά τα κεφάλαια 5 και 6, εντάσσεται στον τομέα του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας, της οικονομικής πολιτικής και των διεθνών σχέσεων. Η επιλογή του πεδίου και, κατ' ακολουθία, του θέματος της συγκεκριμένης εργασίας βασίζεται στο ιδιαίτερο ενδιαφέρον μου στους παραπάνω τομείς. Ο Θεόδωρος Καρυώτης είναι κατεξοχήν ειδήμονας σε ζητήματα ΑΟΖ και το βιβλίο του «ΑΟΖ - Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη» αποτελεί μία επιστημονική ανάλυση στην οποία επεξηγείται το τι είναι η ΑΟΖ, πόσο μεγάλη είναι η σημασία της, πώς έχει επηρεαστεί η προσπάθεια οριοθέτησης ελληνικής ΑΟΖ από τις εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών, αλλά και τα τεράστια εμπόδια που έχει δημιουργήσει η Τουρκία στο ελληνικό κράτος.

Τα προβλήματα με τα οποία καλείται να έρθει αντιμέτωπη η Ελλάδα για την ανακήρυξη της ΑΟΖ της αποτελούν τον λόγο για τον οποίο η θεματική της πτυχιακής αυτής εργασίας χαρακτηρίζεται ακριβώς από τόσο μεγάλο ενδιαφέρον. Η διευθέτηση του ζητήματος με την πλειονότητα των γειτονικών της χωρών παραμένει έως και σήμερα σε εκκρεμότητα. Οι εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα στην Ανατολική Μεσόγειο και η επιθετική στάση της Τουρκίας απέναντι στις προσπάθειες του ελληνικού κράτους για την οριοθέτηση της ΑΟΖ του, καθιστούν την ανακήρυξη της ελληνικής ΑΟΖ ένα φλέγον και κρίσιμο ζήτημα που κυριαρχεί στην εθνική πολιτική σκηνή εδώ και αρκετές δεκαετίες. Ως εκ τούτου, η μελέτη του Θεόδωρου Καρυώτη, θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελεί μία επιστημονική μελέτη άκρως διαφωτιστική για όλους όσοι ενδιαφέρονται να ενημερωθούν διεξοδικά για τα γεγονότα που έχουν σημειωθεί τα τελευταία χρόνια στο συγκεκριμένο πεδίο και έχουν αποτελέσει απροσπέλαστο εμπόδιο στις αδιάκοπες προσπάθειες της Ελλάδας για τη διευθέτηση των θαλάσσιων συνόρων της στο Αιγαίο και τη Μεσόγειο.

Το ακράδαντο ενδιαφέρον μου, λοιπόν, αλλά και η επιθυμία μου, να ασχοληθώ ως δύναμει επαγγελματίας μεταφράστρια με τη μετάφραση κειμένων που σχετίζονται με τη διεθνή και ευρωπαϊκή σκηνή και τον τομέα των διεθνών σχέσεων και του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας με ώθησε στην εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αφορά στη μετάφραση των Κεφαλαίων 5 και 6 του βιβλίου «ΑΟΖ – Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη» του Θεόδωρου Καρυώτη που εκδόθηκε το έτος 2019. Πρόκειται για μια επιστημονική ανάλυση σχετικά με την ΑΟΖ. Γλώσσα αφετηρίας αποτελούν τα ελληνικά και γλώσσα υποδοχής τα γαλλικά. Το Κεφάλαιο 5 αναφέρεται στην ΑΟΖ της Ευρώπης και σε ορισμένες ενέργειες που πραγματοποίησε η Ευρωπαϊκή Ένωση για τη δημιουργία ΑΟΖ για όλα τα κράτη μέλη της και που άσκησαν επιρροή στην προσπάθεια οριοθέτησης της ελληνικής ΑΟΖ. Συγκεκριμένα, αρχικά παρατίθενται ορισμένες αποφάσεις της τότε Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ), όπως είναι για παράδειγμα η επέκταση των αλιευτικών ζωνών των κρατών μελών της και η τελική της απόφαση να μη δημιουργηθεί ΑΟΖ στη Μεσόγειο μετά από σχετικό αίτημα της Τουρκίας. Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στη Σύμβαση του Δικαίου της Θάλασσας και στο τι ορίζει η Τελική Πράξη της Σύμβασης σχετικά με τις αρμοδιότητες των κρατών μελών που την έχουν επικυρώσει. Αναφέρονται επίσης οι θαλάσσιες εκτάσεις των κρατών μελών της ΕΕ, αλλά και μία μελέτη του 2013 της ΕΕ για τη Γαλάζια Ανάπτυξη που παρουσιάζει τα τεράστια οφέλη που θα είχε η ανακήρυξη και η οριοθέτηση ΑΟΖ στη Μεσόγειο. Το Κεφάλαιο 6 επικεντρώνεται σε γεγονότα που εκτυλίχθηκαν τα τελευταία χρόνια στην πολιτική σκηνή και ανέκοψαν τις προσπάθειες του ελληνικού κράτους να οριοθετήσει ΑΟΖ με τις γειτονικές του χώρες. Ειδικότερα, η ανάλυση εστιάζει στις απόπειρες οριοθέτησης με την Κύπρο, την Αίγυπτο, τη Λιβύη, την Ιταλία και την Αλβανία. Τέλος, του μεταφρασμάτος έπεται ο σχολιασμός των μεταφραστικών προβλημάτων που συναντήθηκαν κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας, καθώς και οι στρατηγικές που ακολουθήθηκαν για την επίλυσή τους.

Λέξεις κλειδιά: Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη, Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), υφαλοκρηπίδα, χωρικά ύδατα, οριοθέτηση, ανακήρυξη.

Abstract

This thesis focuses on the translation of Chapters 5 and 6 of the book "EEZ - Exclusive Economic Zone", written by Theodoros Karyotis and published in 2019. It is a scientific analysis on the EEZ. Greek is the source language and French is the target language. Chapter 5 refers to Europe's EEZ and some of the actions taken by the European Union to create EEZs for all its member states, which influenced the Greek effort to delimit its EEZ. More specifically, firstly, some decisions of the then European Economical Community (EEC) are mentioned, such as the extension of the fishing zones of its Member States and its final decision not to create an EEZ in the Mediterranean due to a request by Turkey. Then, reference is made to the Law of the Sea Convention and to what the Final Act of the Convention stipulates regarding the competences of the Member States that have ratified it. The maritime areas of EU Member States are also mentioned, as well as a 2013 EU study on Blue Growth that shows the huge benefits of declaring and delimiting EEZs in the Mediterranean. Chapter 6 refers to the events that have unfolded in the political arena in recent years and have halted the Greek state's efforts to delimitate an EEZ with its neighboring countries. In particular, the analysis focuses on the delimitation attempts with Cyprus, Egypt, Libya, Italy and Albania. Finally, the translation is followed by a commentary on the translation problems encountered during the translation process and the strategies followed for their solution.

Key words: Exclusive Economic Zone, United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS), continental shelf, territorial waters, delimitation, proclamation.

Κατάλογος Χαρτών

Χάρτης 3 – ΟΙ ΑΟΖ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (Πρωτότυπο)	11
Χάρτης 4 – ΤΑ «ΟΙΚΟΠΕΔΑ» ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΑΟΖ (Πρωτότυπο)	15
Χάρτης 5 – ΥΦΑΛΟΚΡΗΠΙΔΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ 4001/2011 (Πρωτότυπο)	16
Χάρτης 3 – LES ZEEs MONDIALES SELON LA COMMISSION EUROPEENE (Μετάφρασμα)	21
Χάρτης 4 – LES BLOCS DE LA ZEE CHYPRIOTE (Μετάφρασμα)	25
Χάρτης 5 – LA PLATEAU CONTINENTAL EN VERTUE DE LA LOI 4001/2011 (Μετάφρασμα)	26
Χάρτης Ανατολικής Μεσογείου (Παράρτημα 1)	44
Χάρτης Καστελόριζου και Στρογγύλης (Παράρτημα 1)	45
Χάρτης Κέρκυρας και Διαποντίων νησιών (Παράρτημα 1)	46

Συντομεύσεις

ΑΟΖ	Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Σύμβαση UNCLOS	Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS)
ΥΠΕΞ	Υπουργείο Εξωτερικών
ZEE	Zone Exclusive Économique
UE	Union Européenne
CEE	Communauté Économique Européenne
CNUDM	Convention des Nations Unies sur le droit de la mer

Πρωτότυπο

Κεφάλαιο 5

Η ΑΟΖ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Η Ελλάδα και η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτουν, αναμφίβολα, μεγάλα θαλάσσια σύνορα. Αλλά τα θαλάσσια σύνορα της Ευρώπης δεν είναι μόνο τα χωρικά της ύδατα, είναι και οι Αποκλειστικές Οικονομικές Ζώνες των κρατών μελών της. Έτσι η ΑΟΖ αποκτά ταυτόχρονα και μια σημαντική γεωπολιτική έννοια που έχει διαφύγει, μέχρι σήμερα, την προσοχή των Βρυξελλών.

Στις 7 Μαρτίου 2013 ο τότε πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς, μιλώντας σε στελέχη του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, αναφέρθηκε στην ΑΟΖ της Ευρώπης, τασσόμενος σαφώς υπέρ μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής για τα θέματα των εξωτερικών συνόρων και της ΑΟΖ. Στην ομιλία του επεσήμανε:

Το ελληνικό ή το κυπριακό πετρέλαιο ή φυσικό αέριο είναι «ευρωπαϊκό» φυσικό αέριο και «ευρωπαϊκό» πετρέλαιο. Πότε, λοιπόν, θα μιλήσει η Ευρώπη για τις ΑΟΖ; Γιατί θα πρέπει να είναι πρόβλημα μόνο για μένα, για τη χώρα μου;

Όταν τότε ο Έλληνας πρωθυπουργός μίλησε για μια ΑΟΖ της Ευρώπης, οι ειδήμονες για την υφαλοκρηπίδα έκαναν ειρωνικά σχόλια ισχυριζόμενοι ότι δεν υπάρχει ΑΟΖ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ΕΕ αντιλήφθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1970 ότι μια ΑΟΖ 200 ναυτικών μιλίων σύντομα θα εξαπλωθεί σε όλες τις ηπείρους και αποφάσισε να μελετήσει το θέμα για να διαπιστώσει αν πρέπει και η ίδια να αποκτήσει μια τέτοια ζώνη. Έτσι έχοντας αναλύσει τις απώλειες και τα κέρδη της με μία ΑΟΖ 200 ναυτικών μιλίων, η ΕΕ έκανε ένα σημαντικό βήμα τον Νοέμβριο του 1976 συμφωνώντας σε τρεις βασικές αρχές:

1. Την επέκταση των αλιευτικών ζωνών όλων των μελών της σε 200 ναυτικά μίλια.
2. Τη μεταβίβαση στην Ένωση της αποκλειστικής αρμοδιότητας για διαπραγματεύσεις που αφορούν αλιευτικές συμφωνίες με κράτη μη-μέλη της Ένωσης.
3. Τη μελλοντική της πολιτική σε θέματα διαχείρισης και διατήρησης των αλιευτικών πόρων.

Έτσι από το τέλος του 1976 η τότε ΕΟΚ επιχείρησε να δημιουργήσει μια κοινή αλιευτική πολιτική, που θα ήταν αποδεκτή σε όλα τα μέλη της και θα είχε μακροπρόθεσμους στόχους. Στη συνέχεια, το 1983, η Κοινότητα ζήτησε από όλα τα κράτη μέλη της να δημιουργήσουν μια αλιευτική ζώνη 12 ναυτικών μιλίων ανεξάρτητα από το μήκος των χωρικών τους υδάτων.

Όταν η ΕΕ αποφάσισε τη δημιουργία ΑΟΖ 200 ναυτικών μιλίων για όλα τα κράτη

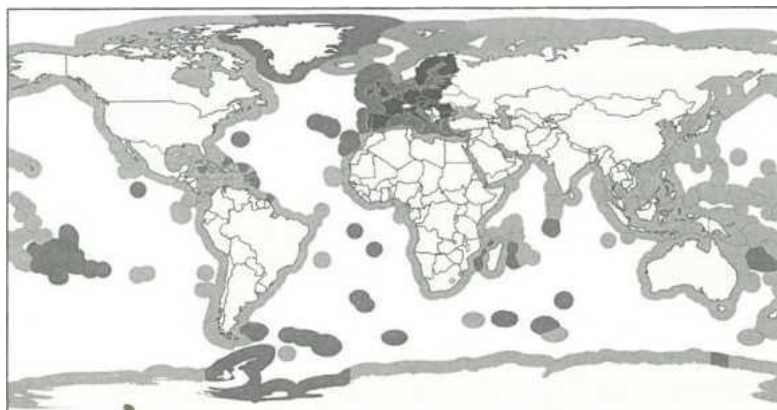
μέλη της, η Τουρκία ζήτησε να μην εφαρμοστεί στη Μεσόγειο, ένα αίτημα που και πάλι αποδέχτηκε τόσο η ΕΕ όσο και η Ελλάδα. Η εξήγηση που δόθηκε από την ΕΕ ήταν ότι τα ψάρια σε αυτή τη θάλασσα έχουν υψηλή μεταναστευτική τάση και έτσι δεν κρίθηκε χρήσιμο να επεκταθούν τα 200 ναυτικά μίλια σε αυτή. Πάντως σήμερα η εικόνα έχει αλλάξει, αρχής γενομένης από την Κύπρο που με ηγέτη τον αείμνηστο Τάσσο Παπαδόπουλο ανακήρυξε την πρώτη ΑΟΖ της ΕΕ στη Μεσόγειο Θάλασσα το 2004, χωρίς να συναντήσει καμία αντίσταση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Γαλλία και η Ισπανία είχαν δημιουργήσει ΑΟΖ αλλά όχι στη Μεσόγειο. Σήμερα και τα δύο κράτη ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν ΑΟΖ και στη Μεσόγειο, αλλά διαφωνούν στην οριοθέτησή της.

Αυτή η κατάσταση, δηλαδή η εξαίρεση της Μεσογείου από τη ζώνη των 200 ναυτικών μιλίων, δεν εξυπηρετούσε τα ευρύτερα συμφέροντα της ΕΕ και ουσιαστικά έχει πλέον αδρανήσει, ιδιαίτερα τώρα που η Κύπρος διαθέτει μια τέτοια ΑΟΖ. Μόνο ένα 4% του αλιεύματος στη Μεσόγειο προέρχεται από τα ύδατα άλλων κρατών και η ύπαρξη μιας ΑΟΖ στη Μεσόγειο δεν θα επιδράσει αρνητικά στην Ελλάδα, στην Ισπανία και την Ιταλία που αλιεύουν έξω από τις ακτές της Αλγερίας, του Μαρόκου και της Τυνησίας. Για αυτόν τον λόγο ήταν πολύ σημαντική η παρέμβαση του Αντώνη Σαμαρά, που ουσιαστικά ζήτησε να δημιουργηθεί μια ευρωπαϊκή ΑΟΖ στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο ανάμεσα στην Ιταλία, την Ελλάδα, την Κύπρο και τη Μάλτα, μία πρόταση η οποία όμως δεν βρήκε τελικά πρόσφορο έδαφος.

Σε ένα έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «The EU and International Ocean Governance» σημειώνεται πως η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει τη μεγαλύτερη ΑΟΖ στον κόσμο και το μέγεθος της φτάνει τα 20 εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα, δηλαδή οι θάλασσές της είναι 380% μεγαλύτερες από το έδαφος της.

Το πιο σημαντικό όμως στοιχείο αυτού του εγγράφου είναι ο χάρτης που δείχνει τις ΑΟΖ όλων των κρατών της ΕΕ (Χάρτης 3) και όπου, ξεκάθαρα, όχι μόνο καθορίζεται η ελληνική ΑΟΖ, αλλά επιβεβαιώνεται ότι συνορεύει με την κυπριακή.

Χάρτης 3. ΟΙ ΑΟΖ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πηγή: European Commission, The EU and International Ocean Governance

Ο χάρτης αυτός πρέπει να χρησιμοποιηθεί από την ελληνική κυβέρνηση ως όπλο κατά των εξωφρενικών διεκδικήσεων της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο.

Η Σύμβαση του Δικαίου της Θάλασσας του 1982, στο Μέρος XVII και στο Παράρτημα IX, δίνει τη δυνατότητα συμμετοχής διεθνών οργανισμών αμέσως μετά τη συμμετοχή της απολύτου πλειοψηφίας των κρατών μελών της. Ήδη όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ καθώς και η ίδια η ΕΕ έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση του Δικαίου της Θάλασσας. Με βάση τα άρθρα 309 και 310 δεν επιτρέπεται να διατυπωθούν επιφυλάξεις ή εξαιρέσεις, όταν τα διάφορα κράτη καταθέτουν την επικύρωση της Σύμβασης. Έτσι, τα κράτη μέλη της ΕΕ δεν μπορούν να προβάλουν επιφυλάξεις σχετικά με τις αρμοδιότητες που έχουν μεταβιβάσει σε αυτή. Πιο συγκεκριμένα, όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση υπέγραψε την Τελική Πράξη της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας τον Δεκέμβριο του 1982 στο Montego Bay της Τζαμάικας, έκανε την ακόλουθη δήλωση:

Η Κοινότητα σημειώνει ότι τα Κράτη Μέλη της έχουν μεταβιβάσει σ' αυτήν τις αρμοδιότητες που αφορούν στη διατήρηση και διαχείριση των αλιευτικών τους πόρων. Επομένως, στα θέματα αλιείας μόνο η Κοινότητα μπορεί να υιοθετήσει τους σχετικούς κανόνες και κανονισμούς (οι οποίοι εκτελούνται από τα Κράτη Μέλη) και έχει τη δυνατότητα να προβαίνει σε συμφωνίες με τρίτα Κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς.

Σήμερα το μήκος των ακτών της ΕΕ των 28 ξεπερνάει τα 66.000 χλμ. και η Ελλάδα διαθέτει τη μεγαλύτερη ακτή από όλα τα κράτη μέλη, που φτάνει τα 16.465 χλμ., καθώς επίσης και τα περισσότερα νησιά και νησίδες, που αριθμούν τα 3.100, εκ των οποίων τα 2.463 βρίσκονται στο Αιγαίο Πέλαγος. Βέβαια, αν υπολογισθούν και οι βραχονησίδες, τότε ξεπερνούν τις 10.000. Συγκριτικά, οι ακτές των ΗΠΑ είναι 20.000 χλμ., της Λατινικής Αμερικής 25.000 χλμ., της Αφρικής 30.000 χλμ. και της Αυστραλίας 26.000 χλμ.

Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει τις θαλάσσιες εκτάσεις της ΕΕ.

Πίνακας 2: ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΑΟΖ	7.044.342 τετρ. χλμ.
Υφαλοκρηπίδα	1.923.935 τετρ. χλμ.
Χωρικά Ύδατα	1.152.126 τετρ. χλμ.

Το 2013 ήταν μια σημαντική και κρίσιμη χρονιά για τα θέματα της ΑΟΖ, γιατί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια νέα μελέτη με τίτλο «Βελτιώνοντας τη διακυβέρνηση του θαλάσσιου χώρου: Μια ευκαιρία για Γαλάζια Ανάπτυξη στη Μεσόγειο Θάλασσα».

Αυτή η μελέτη υπογραμμίζει ότι η δημιουργία Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών στη Μεσόγειο Θάλασσα θα ωφελήσει τη Γαλάζια Ανάπτυξη της ΕΕ. Η μελέτη παρουσιάζει μια οικονομική ανάλυση για την αξία δημιουργίας ΑΟΖ από τα ευρωπαϊκά κράτη, ως προέκταση του σχεδίου «Γαλάζια Ανάπτυξη» της Ευρώπης.

Η στρατηγική της Γαλάζιας Ανάπτυξης έχει σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και εργασίας στη θαλάσσια οικονομία, ώστε να βοηθήσει την οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης. Το 2013 η θαλάσσια οικονομία πρόσφερε εργασία σε 5,4 εκατομμύρια κατοίκους και η αξία της ανέρχονταν στα 500 δισ. ευρώ. Όμως αυτοί οι αριθμοί θα ωχριούν μπροστά στα κέρδη από την αξιοποίηση των υδρογονανθράκων όχι μόνο στην Ανατολική Μεσόγειο αλλά και σε όλη την περιοχή της Μεσογείου, όπου έχουν ακτές τα κράτη της ΕΕ.

Έτσι η μελέτη αυτή προτρέπει τα κράτη της Ανατολικής Μεσογείου να προβούν στην ανακήρυξη και οριοθέτηση των ΑΟΖ τους.

Συγκεκριμένα τονίζει:

Γύρω από αυτή τη στρατηγική και κρίσιμη από κάθε πλευρά θαλάσσια λεκάνη, το λίκνο τον δυτικού μας πολιτισμού, ελάχιστα παράκτια κράτη έχουν ανακηρύξει ΑΟΖ. Αυτή η πρωτοβουλία της ΕΕ μπορεί να πυροδοτήσει μια σειρά από τέτοιες διεκδικήσεις με βάση τη Διεθνή Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS). Ο πασιφανής στόχος είναι η εξερεύνηση του πλούτου της Μεσογείου Θάλασσας, αλλά πιθανώς ακόμα περισσότερο των υδρογονανθράκων που βρίσκονται στο βάθος των βυθών της. Γιατί δεν πρέπει η ΕΕ να περιμένει καλύτερες ειρηνικές περιόδους για να προβεί στην εκτέλεση αυτού του σχεδίου.

Αντιλαμβανόμαστε ότι η μελέτη γίνεται ακόμα πιο σημαντική μετά τις τελευταίες ανακαλύψεις των τεράστιων κοιτασμάτων φυσικού αερίου που έχουν εντοπιστεί στην περιοχή ανάμεσα στην Κύπρο, το Ισραήλ και την Αίγυπτο. Και δεν είναι μόνο αυτό. Υπάρχει ήδη ένδειξη που υποστηρίζεται από επιστημονικά δεδομένα ότι υφίστανται και άλλα κοιτάσματα φυσικού αερίου και πετρελαίου στην Ανατολική Μεσόγειο.

Μέσα στις ΑΟΖ των 200 ναυτικών μιλίων των κρατών μελών της ΕΕ, το μεγαλύτερο ποσοστό της Μεσογείου σε αλιεία και σε υδρογονάνθρακες θα είναι ευρωπαϊκή ιδιοκτησία.

Χωρίς να έχουν συμφωνηθεί, να έχουν ανακηρυχθεί και οριοθετηθεί ΑΟΖ, η εκμετάλλευση του πλούτου που βρίσκεται κάτω από την επιφάνεια του νερού είναι αδύνατη.

Επομένως, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει με εμμονή να ακολουθήσουν μια στρατηγική με βάση αυτά τα δεδομένα. Ο στόχος δεν είναι τίποτα λιγότερο από την επίτευξη ενεργειακής αυτόαρκειας στη διψασμένη για υδρογονάνθρακες γερασμένη μας ήπειρο.

Όπως αναφέραμε, η μελέτη αυτή πραγματοποιήθηκε το 2013, που σημαίνει ότι οι δυο τελευταίες ελληνικές κυβερνήσεις αγνόησαν εντελώς το θέμα τα τελευταία έξι χρόνια.

Η Τουρκία, μέχρι στιγμής τουλάχιστον, δεν έχει απειλήσει την Ελλάδα με νέο casus belli, αν ανακηρύξει τη δική της ΑΟΖ. Αλλά σε περίπτωση που δοθεί εντολή από την ΕΕ να δημιουργηθεί μια ΑΟΖ σε όλα τα κράτη μέλη της, ίσως η Τουρκία να αρχίσει τις απειλές της, αλλά τότε θα είναι αναγκασμένη να επεκτείνει το casus belli και κατά της ΕΕ. Επιπλέον, η Τουρκία ξεχνά ότι ένας από τους όρους ένταξής της στην ΕΕ είναι η υποχρέωσή της να επικυρώσει τη νέα Σύμβαση του Δικαίου της Θάλασσας, πράγμα

που θα πρέπει να της το υπενθυμίζει συστηματικά το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών.

Βέβαια οι Ευρωπαίοι πιστεύουν ότι απαιτούμε πράγματα που δεν πρέπει να απαιτούμε από τους εταίρους μας, όπως να δηλώσουν ότι το Καστελόριζο δεν είναι μόνο νησί της Ελλάδας αλλά και νησί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι δεν υπάρχει λόγος για συζητήσεις για την πλήρη ένταξη της Τουρκίας όσο συνεχίζει να κατέχει στρατιωτικά μεγάλο τμήμα ενός κράτους μέλους της ΕΕ. Αν κάποτε τεθεί προς ψήφιση η πλήρης ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ, το αποτέλεσμα είναι γνωστό σε όλους. Έτσι, προς τι η κοροϊδία και των Τούρκων, όταν όλοι γνωρίζουν ότι αυτό δεν πρόκειται να συμβεί ποτέ;

Έχω την εντύπωση ότι η ΕΕ δεν θα δώσει εντολή στην Ελλάδα και στα άλλα κράτη μέλη της να ανακηρύξουν και να οριοθετήσουν ΑΟΖ στη Μεσόγειο Θάλασσα. Βέβαια η ΕΕ δίνει συνεχώς εντολές στα κράτη μέλη της για διάφορα οικονομικά, πολιτικά και οικονομικά θέματα και φαίνεται ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν μόνο υποχρεώσεις και όχι δικαιώματα. Φανταστείτε τις ΗΠΑ, όταν υπάρξει μια διαφορά ανάμεσα στη Φλόριντα και στην Κούβα, να δηλώσουν ότι δεν εμπλέκονται σε αυτή τη διένεξη, γιατί δεν θέλουν να δυσαρεστήσουν την Κούβα!

Κεφάλαιο 6

ΟΙ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΟΖ

Τη σύμβαση UNCLOS, η οποία διέπει την οριοθέτηση των θαλασσών, έχουν επικυρώσει μέχρι σήμερα 167 κράτη στον κόσμο. Η δημιουργία, βέβαια, θαλάσσιων ορίων απαιτεί μια πολυεπιστημονική προσέγγιση. Η νομική τεκμηρίωση είναι θεμελιώδης, διότι διέπεται από κωδικοποιημένα διεθνή νομικά μέσα. Αυτές οι νομικές διατάξεις όμως πρέπει να μεταφραστούν σε πρακτικές μεθόδους στους τομείς της έρευνας και της χαρτογράφησης ή της γεωδαισίας.

Το πρόβλημα της οριοθέτησης θαλάσσιων ζωνών μεταξύ της Ελλάδος και των γειτονικών της χωρών αποτέλεσε για μεγάλο χρονικό διάστημα παράπλευρη απώλεια των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Η Ελλάδα έχει θαλάσσια σύνορα με έξι κράτη: την Τουρκία, την Κύπρο, την Αίγυπτο, τη Λιβύη, την Ιταλία και την Αλβανία. Με εξαίρεση τη συμφωνία οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας με την Ιταλία, δεν έχει πραγματοποιήσει ούτε μια οριοθέτηση! (Για την οριοθέτηση με την Τουρκία θα ασχοληθούμε στο τελευταίο κεφάλαιο).

ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΜΕ ΚΥΠΡΟ

Τουλάχιστον από την εποχή της ανακήρυξης της κυπριακής ΑΟΖ από τον Τάσσο Παπαδόπουλο, όλες οι κυπριακές κυβερνήσεις ήρθαν σε επαφή με τις ομόλογες ελληνικές και ζήτησαν να οριοθετηθούν οι ΑΟΖ των δύο κρατών. Όλα τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα δεν έδειξε κανένα ενδιαφέρον για να συμβεί κάτι τέτοιο, και θα έλεγα ότι αυτό αποτελεί έκφραση του φοβικού συνδρόμου που μας διακατέχει εδώ και δεκαετίες. Είναι γνωστή και αδικαιολόγητη η αντίδραση της Ντόρας Μπακογιάννη όταν έμαθε ότι ο πρόεδρος Παπαδόπουλος θα ανακήρυσσε ΑΟΖ. Αφάνταστα θυμωμένη του είπε ότι κάτι τέτοιο θα έφερνε σε πόλεμο την Ελλάδα με την Τουρκία. Η Κύπρος όμως, παρόλο που διέθετε μόλις 4 τανκς και 2 ελικόπτερα, δεν φοβήθηκε, και δεν συνέβη απολύτως τίποτε.

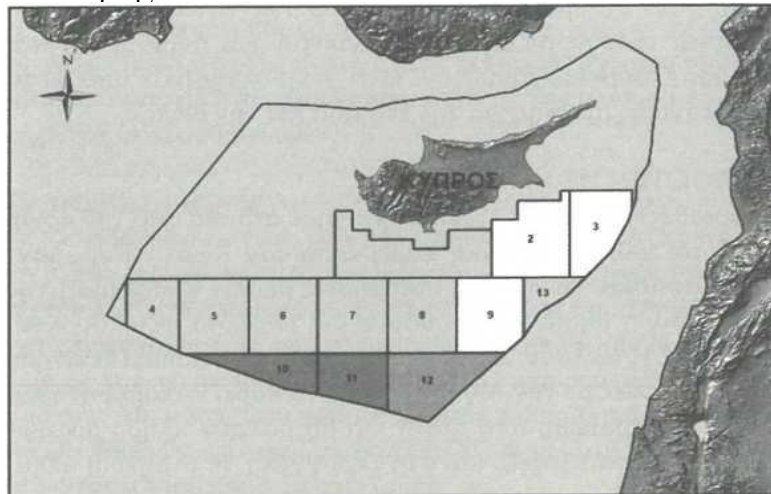
Για πρώτη φορά η Ελλάδα ασχολήθηκε με την κυπριακή ΑΟΖ το 2003, όταν η τότε κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ζήτησε από την Κύπρο να μην προχωρήσει στην πλήρη οριοθέτηση με την Αίγυπτο, γιατί θα εμφανίζονταν τα δικαιώματα του συμπλέγματος του Καστελόριζου. Συγκεκριμένα ο πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης ζήτησε από την Κύπρο να οριοθετήσει την ΑΟΖ της με την Αίγυπτο 8 ναυτικά μίλια πριν τη σωστή οριοθέτηση, ώστε να μη φανεί η πλήρης επήρεια του συμπλέγματος του Καστελόριζου και δημιουργηθεί έτσι πρόβλημα με την Τουρκία!

Συγκεκριμένα η ελληνική κυβέρνηση διεμήνυσε στον τότε υπουργό της Κύπρου Νίκο Ρολάνδη τα ακόλουθα:

Εάν δεχθούμε την ελλαδική θέση ότι το Καστελόριζο έχει πλήρη επήρεια στην οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, τότε η μέση γραμμή θα είναι εδώ. Εάν δεχθούμε την τουρκική θέση ότι το Καστελόριζο δεν έχει επήρεια, τότε η γραμμή είναι αλλού. Για αποφυγή των προβλημάτων αυτών προτρέπει την κυπριακή πλευρά όπως διορθωθούν οι συντεταγμένες και τα σύνορα δυτικά να σταματήσουν μέχρι 14 ναυτικά μίλια πιο μέσα από εκεί που έχουν συμφωνηθεί ούτως ώστε να αποφευχθούν οι οποιεσδήποτε επιπλοκές με γείτονες χώρες.¹

1 Απομαγνητοφώνηση τηλεοπτικής συνέντευξης του Νίκου Ρολάνδη στην Κυπριακή Τηλεόραση, 11 Ιουλίου 2011. Προκαλεί πάντως εντύπωση ότι ο Νίκος Ρολάνδης αποφάσισε να μιλήσει για το θέμα με καθυστέρηση 8 ετών.

Χάρτης 4. ΤΑ «ΟΙΚΟΠΕΔΑ» ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΑΟΖ

Πηγή: Υπουργείο Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

Ο Χάρτης 4 δείχνει το πρόβλημα αυτής της οριοθέτησης.

Στα αριστερά του οικοπέδου 4 της κυπριακής ΑΟΖ υπάρχει ένα τρίγωνο που κανονικά θα έπρεπε να είναι μέρος του οικοπέδου 4, αλλά η οριοθέτηση των δυο κρατών (Κύπρου - Αιγύπτου) αγνόησε αυτό το τρίγωνο. Ο λόγος είναι πως θα έδειχνε ξεκάθαρα ότι τα 14 χιλιόμετρα που δεν μετρήθηκαν έδιναν δικαιώματα ΑΟΖ στο σύμπλεγμα του Καστελόριζου, κάτι που θα σήμαινε πως η Ελλάδα θα είχε θαλάσσια σύνορα με την Κύπρο και η Τουρκία δεν θα είχε με την Αίγυπτο. Αυτόν τον χάρτη ο υπεύθυνος της κυπριακής ΑΟΖ Σόλων Κασίνης τον χαρακτήρισε «χάρτη της ντροπής». Η άρνηση της ελληνικής κυβέρνησης να οριοθετήσει τη δική της ΑΟΖ με αυτή της Κύπρου υπήρξε μια πράξη μεγάλης απεισκευσίας.

Πρέπει εδώ να τονίσουμε ότι το κλειδί για την οριοθέτηση ανάμεσα στην Κύπρο και την Ελλάδα είναι η νήσος Στρογγυλή. Με βάση την αρχή της ίσης απόστασης (μέθοδος μέσης γραμμής) προκύπτουν θαλάσσια σύνορα Ελλάδας-Κύπρου μήκους 24 ναυτικών μιλίων. Χωρίς την επίδραση της Στρογγύλης, δεν έχουμε κοινά σύνορα ΑΟΖ με την Κύπρο, περιορίζονται τα σύνορα Ελλάδος-Αιγύπτου και δημιουργούνται σύνορα Τουρκίας-Αιγύπτου, κάτι πολύ αρνητικό από γεωστρατηγικής άποψης για την Ελλάδα και την Κύπρο.

ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΜΕ ΑΙΓΥΠΤΟ

Η οριοθέτηση με την Αίγυπτο ξεκίνησε στραβά από την αρχή, όταν το 2009 η ελληνική κυβέρνηση του Κώστα Καραμανλή αποφάσισε να αρχίσει συζητήσεις με την κυβέρνηση της Αιγύπτου, η οποία ακολουθούσε μια απόλυτα φιλοτουρκική πολιτική. Η Ελλάδα έκανε ένα τραγικό λάθος, διότι ξεκίνησε τις συνομιλίες με την Αίγυπτο χωρίς να πάρει κάποια ρητή και σαφή διαβεβαίωση από αυτήν ότι θα δοθούν πλήρη δικαιώματα στο Καστελόριζο και στη Στρογγύλη. Η ελληνική πλευρά δέχθηκε ένα «χαστούκι» από τους Αιγυπτίους όταν αυτοί ενημέρωσαν την ελληνική πλευρά ότι θα άρχιζαν συνομιλίες για οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών με την Τουρκία, τη στιγμή που η Αίγυπτος δεν διέθετε θαλάσσια σύνορα με την Τουρκία! Οι δύο χώρες θα μπορούσαν να διαθέτουν κοινά θαλάσσια σύνορα μόνο αν δεν αναγνωρίζονταν τα δικαιώματα του Καστελόριζου και της Στρογγύλης.

Έτσι, η Αίγυπτος ενημέρωσε την ελληνική πλευρά ότι θα είχε συνομιλίες μαζί της στο Κάιρο στις 20 Ιουνίου 2009 και αμέσως μετά, στις 22 Ιουνίου 2009, με την

τουρκική πλευρά! Η τότε υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Ντόρα Μπακογιάννη, αντί να προβεί σε έντονη διαμαρτυρία για αυτή την αιγυπτιακή θέση, που παραβιάζει ξεκάθαρα το Δίκαιο της Θάλασσας, πήγε στη συνάντηση στις 20 Ιουνίου γνωρίζοντας ότι δύο μέρες αργότερα Αιγύπτιοι και Τούρκοι θα κάθονταν στο ίδιο τραπέζι.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα ο Κύπριος εμπειρογνώμονας σε θέματα ΑΟΖ και υδρογονανθράκων Σόλων Κασίνης επαναλαμβάνει συνεχώς ότι «Η Ελλάδα πρέπει να προχωρήσει τάχιστα στην οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της με την Αίγυπτο». Εκείνο, όμως, που ελάχιστοι γνωρίζουν είναι ότι κάθε φορά που γίνονται συζητήσεις για την οριοθέτηση της ΑΟΖ ανάμεσα στην Ελλάδα και την Αίγυπτο, οι Αιγύπτιοι αντιπροτείνουν στην ελληνική αντιπροσωπεία: «Κάντε εσείς πρώτα οριοθέτηση ΑΟΖ με την Κύπρο και μετά εμείς θα ακολουθήσουμε».

ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΜΕ ΛΙΒΥΗ

Η Ελλάδα, ουσιαστικά, έχει ήδη οριοθετήσει την ΑΟΖ της με τη Λιβύη από το 2011. Εκείνη τη χρονιά, ο υπουργός Ενέργειας του ΠΑΣΟΚ Γιάννης Μανιάτης έκανε ένα σημαντικό βήμα για την κατοχύρωση των εθνικών κυριαρχικών μας δικαιωμάτων με τον νόμο 4001/2011 για την έρευνα των υδρογονανθράκων. Με αυτόν τον νόμο η Ελλάδα ουσιαστικά οριοθέτησε, μονομερώς, την υφαλοκρηπίδα/ΑΟΖ με αυτή της Λιβύης, δίνοντας πλήρη επήρεια στη Γαύδο.

Συγκεκριμένα, η παράγραφος 1 του άρθρου 156 περιέχει την εξής ιδιοφυή διατύπωση:

Ελλείπει συμφωνίας οριοθέτησης με γειτονικά κράτη των οποίων οι ακτές είναι παρακείμενες ή αντικείμενες με τις ελληνικές ακτές, το εξωτερικό όριο της υφαλοκρηπίδας και της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης (αφ' ής κηρυχθεί), είναι η μέση γραμμή, κάθε σημείο της οποίας απέχει ίση απόσταση από τα εγγύτερα σημεία των γραμμών βάσης (τόσων ηπειρωτικών όσο και νησιωτικών) από τις οποίες μετράται το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης.

•

Ο Χάρτης 5 αντανακλά τις προβλέψεις του νόμου 4001/2011.

Χάρτης 5. ΥΦΑΛΟΚΡΗΠΙΔΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ 4001/2011

Πηγή: Εισηγητική έκθεση στο νομοσχέδιο

Ως προς την οριοθέτηση της μεταξύ Λιβύης και Ελλάδος ΑΟΖ, θα πρέπει να

αναφερθεί ότι η θέση της Λιβύης είναι ότι για μια τέτοια οριοθέτηση θα πρέπει η Ελλάδα να αναγνωρίσει ως νόμιμο το κλείσιμο του κόλπου της Σύρτης εύρους 303 ναυτικών μιλίων (η UNCLOS επιτρέπει κλείσιμο κόλπων εύρους έως 50 ναυτικά μίλια) και να δεχθεί η Ελλάδα ότι η Γαύδος δεν μπορεί να υπολογιστεί σε μια τέτοια οριοθέτηση. Η Ελλάδα προσπάθησε αρκετές φορές να οριοθετήσει την υφαλοκρηπίδα/ΑΟΖ στο Λιβυκό Πέλαγος, αλλά η προσέγγιση των δύο κρατών είναι διαμετρικά αντίθετες. Η Ελλάδα υποστηρίζει ότι η μέθοδος οριοθέτησης ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας πρέπει να είναι η μέση γραμμή, ενώ η Λιβύη υποστηρίζει τη μέθοδο της ευθυδικίας, την οποία υποστηρίζει και η Τουρκία, εμμένοντας στη νομιμότητα του κλεισίματος του κόλπου της Σύρτης.

Το πιο εξωφρενικό σκηνικό το δημιούργησαν οι Τούρκοι στα τέλη του 2018, όταν προσπάθησαν να αυξήσουν τις βλέψεις τους στην Ανατολική Μεσόγειο αναφέροντας ότι η Τουρκία έχει θαλάσσια σύνορα με τη Λιβύη. Ο κύριος λόγος αυτής της υπερκινητικότητας είναι ότι ανησυχούν βλέποντας ότι η ExxonMobil, η TOTAL και ΕΛΠΕ θα αρχίσουν εξερεύνηση στα δύο οικόπεδα που τους έχουν δοθεί από την Ελλάδα νοτιοδυτικά της Κρήτης και συνορεύουν με την ΑΟΖ της Λιβύης. Ουσιαστικά έχουν αρχίσει να πανικοβάλλονται διότι δεν μπορούν να αγγίξουν το οικόπεδο 10 της κυπριακής ΑΟΖ και δεν θα μπορέσουν να πειράξουν αυτά τα δύο οικόπεδα, που έχουν δοθεί στις παραπάνω τρεις εταιρείες. Έτσι η Ελλάδα, για να προλάβει την οριοθέτηση ανάμεσα στην Τουρκία και τη Λιβύη, πρέπει να προχωρήσει άμεσα σε οριοθέτηση με την Κύπρο.

ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΜΕ ΙΤΑΛΙΑ

Η οριοθέτηση της ΑΟΖ με την Ιταλία είναι η ευκολότερη γιατί ήδη, από το 1977, υπάρχει οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας μεταξύ των δυο κρατών. Άλλωστε η οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ σε όλες διεθνώς τις οριοθετήσεις πάντα συμπίπτει. Η οριοθέτηση αυτή έγινε από την κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή στις 24 Μαΐου 1977 και ετέθη σε ισχύ μετά την επικύρωσή της από τα δύο κοινοβούλια στις 12 Νοεμβρίου 1980. Είναι σημαντικό ότι η μέθοδος οριοθέτησης ήταν αυτή της «μέσης γραμμής» και έχει μήκος 268 ναυτικά μίλια, ενώ το βάθος κυμαίνεται από 800 μέχρι 4.000 μέτρα.

Η Ιταλία δεν επιθυμεί οριοθέτηση ΑΟΖ των δύο κρατών, διότι οι Ιταλοί ψαράδες διατηρούν παραδοσιακά, για δεκαετίες τώρα, αλιευτικά δικαιώματα στο Ιόνιο Πέλαγος, φτάνοντας μέχρι τα 6 μιλιά των χωρικών μας υδάτων.

Πάντως εξακολουθεί να υφίσταται η απορία γιατί η Ελλάδα παραχώρησε ελάχιστα οικόπεδα προς εξερεύνηση στο Ιόνιο Πέλαγος, πλησίον των νησιών του Ιονίου, ενώ θα μπορούσε να δώσει οικόπεδα σε όλη την έκταση της οριοθετημένης υφαλοκρηπίδας της με την Ιταλία.

ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΜΕ ΑΛΒΑΝΙΑ

Η συμφωνία με την Αλβανία έγινε το 2009, όταν υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας ήταν η Ντόρα Μπακογιάννη. Χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της «μέσης γραμμής», ο δε τρόπος οριοθέτησης ονομάστηκε «θαλάσσιο όριο πολλαπλών χρήσεων» διότι δεν είχε οριοθετηθεί η ΑΟΖ των δύο κρατών. Υπογράψαμε, τότε, μια άριστη οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών που ήταν απόλυτα συμβατή με το Δίκαιο της Θάλασσας και πρέπει εδώ να τονιστεί ότι το ελληνικό ΥΠΕΞ δημιούργησε μια άψογη συμφωνία που τιμά ιδιαίτερα την ομάδα που τη διαπραγματεύτηκε.

Ήταν μια άψογη οριοθέτηση και η Αλβανία έκανε αποδεκτή τη θέση της Ελλάδας ότι όλα τα νησιά στην περιοχή έχουν πλήρη δικαιώματα όπως και οι ηπειρωτικές ακτές. Η οριοθέτηση μεταξύ της Αλβανίας και της χώρας μας ήταν ανάμεσα στις ακτές των

Αγίων Σαράντα και της Χιμάρας αφενός και της Κέρκυρας και των διαποντίων νήσων (Οθωνοί, Ερείκουσα, Μαθράκι) αφετέρου. Η μόνη εκκρεμότητα θα ήταν να υπάρξει και μια συμφωνία σε ένα τριεθνές σημείο, όπου συμπίπτουν οι ΑΟΖ της Ελλάδας, της Αλβανίας και της Ιταλίας.

Η Αλβανία δεν άργησε να καταγγείλει τη συμφωνία μετά από ξεκάθαρη παρέμβαση της τουρκικής πλευράς, αφού με βάση τις αρχές και τους κανόνες με τους οποίους καταρτίστηκε η οροθετική αυτή συμφωνία, όπως εφαρμογή της «αρχής της ίσης απόστασης», εφαρμογή του «συστήματος κλεισίματος των κόλπων», «δικαίωμα των νησιών να έχουν τις ίδιες θαλάσσιες ζώνες με τις ηπειρωτικές ακτές πλην των βράχων που δεν διαθέτουν δική τους οικονομική ζώνη», η Τουρκία αντιλήφθηκε ότι αυτή η συμφωνία δημιουργούσε προηγούμενο (precedent). Έτσι σε περίπτωση εφαρμογής αυτών των αρχών στο Αιγαίο και στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο, η Τουρκία θα δικαιούταν στο Αιγαίο μόνο 2,5% της υφαλοκρηπίδας και της ΑΟΖ της περιοχής αυτής (έναντι 97,5% της Ελλάδος), αλλά και θα περιερχόταν στην Ελλάδα μεγάλο ποσοστό της ΑΟΖ στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο (Καστελόριζο και μικρονησίδες αυτού).

Εκείνο, όμως, που ξεχνά η αλβανική κυβέρνηση είναι ότι με τη συμφωνία αυτή η Αλβανία έλαβε το 50,87% της υφαλοκρηπίδας και της αιγιαλίτιδας ζώνης της περιοχής αυτής (1.365,29 τετρ. χλμ.) έναντι 1318,45 τετρ. χλμ. της Ελλάδος (ποσοστό 49,12%), το οποίο αποτελεί και το μεγαλύτερο ποσοστό που θα μπορούσε να λάβει η Αλβανία με βάση το Διεθνές Δίκαιο και τη διεθνή πρακτική, ιδιαίτερα δε με βάση τις αρχές και τους κανόνες της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας του 1982, μέρη της οποίας τυγχάνουν να είναι τόσο η Ελλάδα όσο και η Αλβανία.²

Ως γνωστό η συμφωνία αυτή καταγγέλθηκε από το Συνταγματικό Δικαστήριο της Αλβανίας με αποτέλεσμα να μην αποσταλεί για κύρωση στο Αλβανικό Κοινοβούλιο. Η Ελλάδα δεν πρέπει να υπογράψει μια διαφορετική συμφωνία (όπως φαίνεται ότι προσπάθησε να κάνει ο πρώην υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Νίκος Κοτζιάς).

Όπως αναφέρει ο Άγγελος Συρίγος:

Η πορεία που ακολούθησε το «θαλάσσιο όριο πολλαπλών χρήσεων» είναι εξαιρετικά λεπτομερής και αυστηρή. Το όριο προσδιορίζεται από 150 σημεία. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η συμφωνία της Ελλάδας με την Ιταλία το 1977 είχε χρησιμοποιήσει μόλις 6 σημεία. Αντιστοίχως η ιταλό-αλβανική συμφωνία για την υφαλοκρηπίδα το 1992 χρησιμοποίησε 17 σημεία. Η συμφωνία αποτελεί, χωρίς υπερβολή, πρότυπο θαλάσσιας οριοθέτησης, όπου και οι δύο χώρες μπορούν να είναι απολύτως ικανοποιημένες από το τελικό και ισοβαρές αποτέλεσμα.³

Η Ελλάδα πρέπει να επιμένει ότι η πρώτη συμφωνία ήταν απόλυτα δίκαιη και για τα δύο κράτη, και να υπογράφουν από την αρχή την πρώτη τους συμφωνία, ώστε να μην μπορεί το Ανώτατο Δικαστήριο της Αλβανίας να βρει και πάλι δικαιολογίες για να την απορρίψει εκ νέου. Η Ελλάδα, επιπλέον, έχει δύο σημαντικά επιχειρήματα. Πρέπει να εξηγήσει στην Αλβανία ότι εάν δεν επικυρωθεί αυτή η συμφωνία, η Ελλάδα δεν πρόκειται να συμφωνήσει στην ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ούτε με το πέρασμα του αγωγού φυσικού αερίου Trans Adriatic (με κατάληξη την Ιταλία) από το έδαφος της.

2 Δρ. Εμμανουήλ Γούναρης, «Η Ελλάδα, η Αλβανία, η ΑΟΖ και οι κατηγορίες». Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα mignatiou.com.

3 Άγγελος Μ. Συρίγος, «Θαλάσσια οριοθέτηση Ελλάδος-Αλβανίας». Διαθέσιμο στο http://infognomonopolitics.blogspot.com/2009/05/blog-post_2258.html. Τελευταία πρόσβαση 23/9/2019.

Μετάφραση

Chapitre 5

La ZEE (Zone Économique Exclusive) de l'Europe

La Grèce et l'Union européenne ont indubitablement des frontières maritimes étendues. Cependant, les frontières maritimes de l'Europe ne sont pas seulement ses eaux territoriales, mais aussi les Zones Économiques Exclusives de ses États membres. Ainsi, la ZEE acquiert en même temps une notion géopolitique importante, qui a jusqu'à présent échappé à l'attention de Bruxelles.

Le 7 mars 2013, le Premier ministre de l'époque, Antonis Samaras, s'adressant aux cadres du Parti populaire européen, a fait référence à la ZEE européenne, clairement en faveur d'une politique européenne commune en matière de frontières extérieures et de ZEE. Dans son discours, il a noté que :

Le pétrole et le gaz naturel grecs ou chypriote sont tous les deux « européens ». Alors, quand l'Europe parlera-t-elle des ZEE? Pourquoi cela devrait-il être un problème justement pour moi, pour mon pays?

Lorsque le Premier ministre grec de l'époque a parlé d'une ZEE européenne, les experts du plateau continental ont formulé des commentaires ironiques, affirmant qu'il n'y avait pas de ZEE de l'Union européenne.

Au milieu des années 1970, l'UE a réalisé qu'une ZEE de 200 milles marins s'étendrait bientôt à tous les continents et a décidé d'étudier la question afin de déterminer si elle devait elle-même aussi acquérir une telle zone. Ainsi, après avoir analysé ses pertes et ses bénéfices avec une ZEE de 200 milles marins, l'UE a franchi une étape importante en novembre de 1976 en convenant sur trois principes de base :

1. L'extension des zones de pêche de tous ses membres à 200 milles marins.
2. Le transfert à l'Union de la compétence exclusive pour les négociations d'accords de pêche avec des États tiers.
3. Sa future politique de gestion et de conservation des ressources halieutiques.

Ainsi, à partir de la fin de 1976, la CEE (Communauté économique européenne) de l'époque a tenté de créer une politique commune de la pêche, qui serait acceptable pour tous les États membres et qui poursuivrait des objectifs à long terme. Par la suite, en 1983, la Communauté a demandé à tous ses États membres de créer une zone de pêche de 12 milles marins quelle que soit la longueur de leurs eaux territoriales.

Lorsque l'UE a décidé de créer une ZEE de 200 milles marins pour tous ses États membres, la Turquie a demandé qu'elle ne soit pas établie à la Méditerranée. Il s'agissait d'une demande une nouvelle fois acceptée tant par l'UE que par la Grèce. L'UE a expliqué que les poissons de la Méditerranée connaissent une forte tendance migratoire et donc l'extension de 200 milles marins n'a pas été jugée utile. Aujourd'hui, la situation a toutefois changé, à commencer par Chypre, dirigée par feu Tassos Papadopoulos, qui a proclamé la première ZEE de l'UE en Méditerranée en 2004, sans rencontrer aucune objection de la part de l'Union européenne. La France et l'Espagne avaient créé des ZEE, mais pas en Méditerranée. Aujourd'hui, sont également intéressés par la création de ZEE en Méditerranée, mais ne sont pas d'accord sur sa

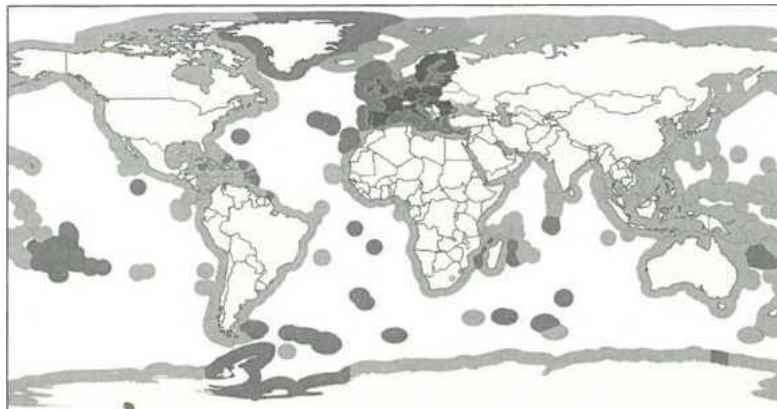
délimitation.

Cette situation, à savoir l'exclusion de la Méditerranée de la zone des 200 milles marins, n'a pas servi les intérêts plus larges de l'UE et est effectivement devenue dormante, d'autant plus que Chypre dispose d'une telle ZEE. Seulement 4 % des captures en Méditerranée proviennent des eaux d'autres États et une ZEE en Méditerranée n'affectera pas négativement la Grèce, l'Espagne et l'Italie qui pêchent au large des côtes de l'Algérie, du Maroc et de la Tunisie. C'est pourquoi l'intervention d'Antonis Samaras, qui a essentiellement demandé la création d'une ZEE européenne en Méditerranée du Sud-est entre l'Italie, la Grèce, Chypre et Malte, a été très importante. Cependant, sa proposition n'a finalement trouvé de terrain propice.

Un document de la Commission européenne intitulé «L'UE et la Gouvernance internationale des océans» souligne que l'Union Européenne possède la plus grande ZEE à l'échelle mondiale, atteignant 20 millions de kilomètres carrés, ce qui signifie que ses mers sont 380 % plus grandes que son territoire.

Toutefois, l'élément le plus important de ce document est la carte montrant les ZEE de tous les États membres de l'UE (Carte 3), où, de toute évidence, non seulement la ZEE grecque est définie, mais aussi il est confirmé qu'elle a une frontière commune avec la ZEE chypriote.

Carte 3. LES ZEEs MONDIALES SELON LA COMMISSION EUROPÉENNE

Source: Commission européenne, L'UE et la gouvernance internationale des océans

Le gouvernement grec doit utiliser cette carte comme arme contre les revendications scandaleuses de la Turquie en Méditerranée orientale.

La Convention sur le droit de la mer de 1982, dans la partie XVII et l'annexe IX, permet aux organisations internationales de participer à la Convention immédiatement après la participation de la majorité absolue de ses États membres. Tous les États membres de l'UE, ainsi que l'UE elle-même, ont déjà ratifié la Convention sur le droit de la mer. Conformément aux articles 309 et 310, aucune réserve ni exception ne peut être faite, lorsque les différents États déposent la ratification de la Convention. Ainsi, les États membres de l'UE ne peuvent manifester des réserves sur les compétences qu'ils lui ont transférées. Plus précisément, lorsque l'Union européenne a signé l'Acte Final de la Convention sur le droit de la mer, à Montego Bay (Jamaïque) le 10 décembre 1982, a fait la déclaration suivante :

La Communauté indique que ses États membres lui ont transféré des compétences en ce qui concerne la conservation et la gestion des ressources de la pêche maritime. Il lui appartient à ce titre dans le domaine de la pêche en mer d'arrêter les dispositions de réglementation pertinentes (le pouvoir de police étant exercé par les États membres) et de contracter des engagements extérieurs avec les États tiers ou les organisations compétentes.

Aujourd'hui, la longueur des côtes des l'UE-28 est supérieure à 66.000 km et la Grèce possède la côte la plus grande de tous les États membres, atteignant 16.465 km, ainsi que la plupart des îles et îlots rocheux, au nombre de 3.100, dont 2.463 sont situées en mer Égée. Bien entendu, si les îlots rocheux sont comptés, ils dépassent les 10.000 km. A titre de comparaison, les côtes des États-Unis sont de 20.000 km, de l'Amérique latine 25.000 km, de l'Afrique 30.000 km et de l'Australie 26.000 km.

Le tableau 2 présente les territoires maritimes de l'UE.

Tableau 2 : TERRITOIRES MARITIMES DE L'UNION EUROPÉENNE

ZEE	7.044.342 km ²
Plateau Continental	1.923.935 km ²
Eaux territoriales	1.152.126 km ²

L'année 2013 était une année importante et cruciale pour les questions relatives à la ZEE, car la Commission européenne ayant présenté une nouvelle étude intitulée «Améliorer la gouvernance de l'espace maritime: un créneau de croissance bleue pour la Méditerranée ».

Dans cette étude, il n'est souligné que la mise en place de zones économiques exclusives (ZEE), en Méditerranée favoriserait la croissance bleue dans l'Union européenne. En outre, l'étude présente une analyse économique de l'importance de la création des ZEE par les pays européens pour la croissance bleue, en tant qu'extension du projet de croissance bleue de l'Europe.

La stratégie de croissance bleue de l'Union européenne vise à créer une croissance économique et des emplois durables dans les secteurs de l'économie marine et maritime, afin de contribuer à la reprise économique en Europe. L'année de 2013 ces secteurs emploient 5,4 millions de personnes et représentent une valeur ajoutée brute totale de quelque 500 milliards €. Toutefois, ces chiffres seront très faibles en comparaison des gains tirés de l'exploitation des hydrocarbures non seulement en Méditerranée orientale, dans toute la région méditerranéenne, où les États de l'UE ont des littoraux.

Ainsi, la présente étude exhorte les États de la Méditerranée orientale à proclamer et à délimiter leurs ZEE.

Plus précisément, elle met l'accent sur :

Autour de ce bassin maritime stratégique et crucial, berceau de notre civilisation occidentale, peu d'États côtiers ont proclamé des ZEE. Cette initiative de l'UE peut déclencher un certain nombre de revendications de ce type en vertu de la convention des Nations unies sur le droit de la mer (CNUDM). L'objectif le plus évident est l'exploration de la richesse de la mer Méditerranée, mais probablement

encore plus des hydrocarbures qui se trouvent à la profondeur de ses fonds marins. C'est pourquoi l'UE ne devrait pas attendre meilleures périodes pacifiques pour mettre en œuvre ce plan.

Après les dernières découvertes des énormes gisements de gaz naturel découvertes dans la zone entre Chypre, Israël et l'Égypte, on comprend que l'étude devient encore plus importante. Et ne pas est juste ça. Il existe déjà des preuves, étayées par des données scientifiques, selon qui il existe d'autres gisements de gaz et de pétrole en Méditerranée orientale.

Au cas où les États membres de l'UE devraient établir des ZEE de 200 milles marins, la majeure partie de la pêche et des hydrocarbures de la Méditerranée passerait sous le contrôle européen.

L'exploitation des richesses sous la surface de l'eau est impossible sans accord, proclamation et délimitation des ZEE préalables.

Par conséquent, il ne fait aucun doute que la Commission Européenne et les États membres de l'UE devraient poursuivre avec persistance une stratégie fondée sur ces données. L'objectif n'est rien de moins que d'atteindre l'autosuffisance énergétique sur notre continent vieillissant qui a un besoin extrêmement élevé en hydrocarbures.

Comme mentionné ci-dessous, cette étude a été réalisée en 2013, ce qui signifie que les deux derniers gouvernements grecs ont complétement ignoré la question au cours des six dernières années.

La Turquie, au moins jusqu'à présent, n'a pas menacé la Grèce d'un nouveau casus belli, si elle proclamait sa propre ZEE. Cependant, si l'UE charge ses États membres de créer des ZEE, la Turquie pourrait lancer ses menaces. Mais dans ce cas, elle serait contrainte d'étendre le casus belli également contre l'UE. En outre, la Turquie oublie que l'une des conditions de son adhésion à l'UE est l'obligation de ratifier la nouvelle Convention sur le droit de la mer, qui devrait être systématiquement rappelée par le ministère grec des affaires étrangères.

Bien entendu, les Européens croient que nous exigeons des choses que nous ne devrions pas exiger de nos partenaires, par exemple en déclarant que Kastelorizo appartient non seulement à la Grèce, mais aussi à l'Union européenne et qu'il n'est pas nécessaire de discuter de l'adhésion à part entière de la Turquie tant qu'elle continue d'occuper militairement une grande partie d'un État membre de l'UE. Si jamais l'adhésion à part entière de la Turquie à l'UE était soumise au vote, le résultat serait connu de tous. Alors, pourquoi l'UE continue-t-elle d'induire la Turquie en erreur alors que chacun sait que cela ne se produira jamais?

Il me semble que l'UE ne chargera pas la Grèce et ses autres États membres de proclamer et délimiter des ZEE en Méditerranée. Bien entendu, l'UE donne constamment des mandats à ses États membres sur diverses questions économiques et politiques et il apparaît que ses États membres n'aient que des obligations et non des droits. En cas de conflit entre la Floride et Cuba, imaginez les États-Unis déclarant qu'ils ne sont pas impliqués parce qu'ils ne veulent pas déplaire à Cuba!

Chapitre 6

DELIMITATIONS DES ZEE

La CNUDM, qui régit la délimitation des mers, a jusqu'à présent été ratifiée par 167 États à l'échelle mondiale. Bien entendu, la création des frontières maritimes nécessite une approche multidisciplinaire. La documentation juridique est fondamentale parce qu'elle est régie par des instruments juridiques internationaux codifiés. Toutefois, ces dispositions légales doivent être traduites en des méthodes pratiques dans les domaines de la recherche et de la cartographie ou de la géodésie.

La question de la délimitation des zones maritimes entre la Grèce et ses pays voisins a constitué pour longtemps dommage collatéral des relations gréco-turques. La Grèce a des frontières maritimes avec six États : la Turquie, Chypre, l'Égypte, la Libye, l'Italie et l'Albanie. À l'exception de l'accord de délimitation du plateau continental avec l'Italie, la Grèce n'a pas procédé à d'autres délimitations!

LA DELIMITATION AVEC CHYPRE

Depuis la proclamation de la ZEE chypriote par Tassos Papadopoulos, tous les gouvernements chypriotes ont été en contact avec leurs homologues Grecs demandant la délimitation des ZEE entre les deux États. Au cours des dernières années, la Grèce n'a montré aucun intérêt pour cette délimitation et pour moi, c'est probablement une expression de la peur qui caractérise la Grèce pendant des décennies. La réaction de Dora Bakoyannis, lorsqu'elle a appris que le président Papadopoulos proclamait une ZEE, est bien connue et injustifiée. Très en colère, elle lui dit que cela entraînerait la Grèce dans une guerre avec la Turquie. Mais Chypre, bien qu'elle disposait seulement 4 chars et 2 hélicoptères, n'avait pas peur de proclamer sa propre ZEE et aucune guerre n'a eu lieu.

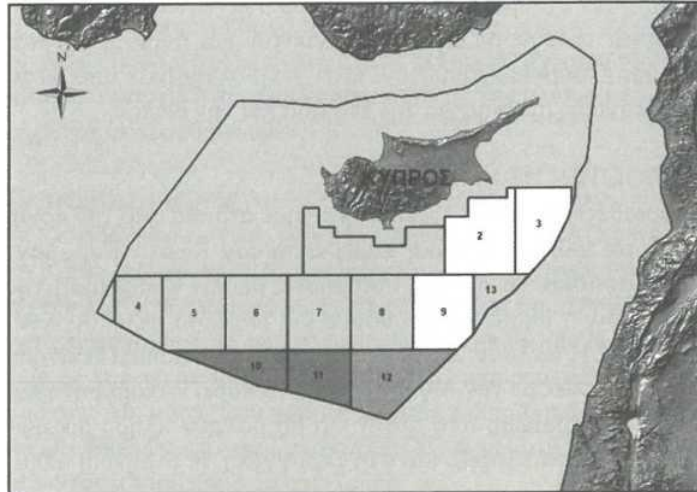
La Grèce s'est occupée pour la première de la ZEE chypriote en 2003, lorsque le gouvernement du PASOK de l'époque a demandé à Chypre de ne pas procéder à la délimitation complète avec l'Égypte, car apparaîtraient les droits de l'archipel de Kastelorizo. Plus précisément, le Premier ministre Kostas Simitis a demandé à Chypre de délimiter sa ZEE avec l'Égypte 8 milles marins de moins que ce qui devrait être défini, de sorte que la pleine influence du groupe d'îles de Kastelorizo ne soit pas apparente et crée ainsi un problème avec la Turquie!

En particulier, le gouvernement grec a fait savoir au ministre chypriote de l'époque, Nikos Rolandis, de ce qui suit⁴ :

Si nous acceptons la position grecque selon laquelle Kastelorizo a une influence totale sur la délimitation du plateau continental, alors la ligne médiane sera là. Si nous acceptons la position turque selon laquelle Kastelorizo n'a aucune influence sur la délimitation, alors la ligne se trouve ailleurs. Afin d'éviter ces problèmes, nous exhortons la partie chypriote à corriger les coordonnées et définir ses frontières maritimes situées à l'ouest à 14 milles marins, c'est-à-dire 8 milles marins de moins que ceux convenus, afin d'éviter toute complication avec les pays voisins.

⁴ Transcription d'une interview télévisée de Nikos Rolandis à la télévision chypriote, 11 juillet 2011. Toutefois, il est surprenant que Nikos Rolandis ait décidé de s'exprimer sur la question après un délai de 8 ans.

Carte 4. LES BLOCS DE LA ZEE CHYPRIOTE

Source : Ministère de l'énergie de la République de Chypre

La Carte 4 montre le problème de cette délimitation. À gauche du bloc 4 de la ZEE chypriote il y a un espace maritime en forme de triangle qui devrait normalement faire partie du bloc 4. La délimitation des deux États (Chypre - Égypte) a ignoré ce triangle, parce qu'il montrerait clairement que les 14 km, qui n'ont pas été calculés, conféraient des droits de ZEE au groupe d'îles de Kastelorizo. Cela signifierait que la Grèce aurait des frontières maritimes avec Chypre, alors que la Turquie n'aurait pas de frontières avec l'Égypte. Cette carte a été qualifiée comme inacceptable par le responsable Chypriote pour la délimitation de la ZEE de son pays, Solon Kasinis considérant que le refus du gouvernement grec de procéder à une délimitation entre sa propre ZEE et celle de Chypre était un acte complètement téméraire.

À ce point, il convient de souligner que la clé de la délimitation de la ZEE entre Chypre et la Grèce est l'île Strongili. Sur la base du principe de l'équidistance (méthode de la ligne médiane) la frontière maritime entre la Grèce et Chypre est d'une longueur de 24 milles marins. Sans l'influence de l'île Strongili, la Grèce n'aurait pas de frontières communes avec Chypre. En même temps, la frontière entre la Grèce et l'Égypte est limitée et les frontières entre la Turquie et l'Égypte seraient établies, ce qui serait très négatif d'un point de vue géostratégique pour la Grèce et Chypre.

LA DELIMITATION AVEC L'EGYPTE

La délimitation avec l'Égypte a commencé du mauvais pied depuis le début, lorsque, en 2009, le gouvernement grec de Kostas Karamanlis a décidé d'entamer des pourparlers avec le gouvernement égyptien, qui poursuivait une politique entièrement en faveur de la Turquie. La Grèce a commis une erreur tragique, car elle a entamé des pourparlers avec l'Égypte sans avoir reçu d'assurance explicite et claire que des pleins droits soient reconnus à Kastelorizo et Strongili. La partie grecque a reçu une véritable « gifle » de la part des Égyptiens lorsqu'elle a informé le gouvernement grec qu'elle entamerait des pourparlers sur la délimitation des zones maritimes avec la Turquie, alors que l'Égypte n'avait pas de frontières maritimes avec la Turquie ! Les deux pays pourraient avoir une frontière maritime commune si les droits de Kastelorizo et de Strongili n'étaient pas reconnus.

Ainsi, l'Égypte a informé la partie grecque qu'elle aurait des pourparlers avec elle au Caire le 20 juin 2009 et immédiatement après, le 22 juin 2009, avec la partie turque ! Au lieu de protester fermement contre cette position égyptienne, qui constitue une

violation manifeste du droit de la mer, Dora Bakoyannis, alors ministre grecque des affaires étrangères, s'est rendu à la réunion du 20 juin en sachant que deux jours plus tard, les Égyptiens et les Turcs seraient assis à la même table.

Depuis longtemps, l'expert Chypriote de la ZEE et des hydrocarbures, Solon Kasinis, ne cesse de répéter que « La Grèce doit procéder rapidement à la délimitation de sa zone économique exclusive avec l'Égypte ». Cependant, très peu de monde connaît que chaque fois que les pourparlers sur la délimitation de la ZEE entre la Grèce et l'Égypte entamaient, les Égyptiens s'opposent à la délégation grecque en disant : «Délimitez-vous d'abord la ZEE avec Chypre et puis nous suivrons».

LA DELIMITATION AVEC LA LIBYE

La Grèce, en effet, a déjà délimité sa ZEE avec la Libye depuis 2011. Cette année-là, le ministre de l'énergie du PASOK, Giannis Maniatis, avec l'adoption de la loi 4001/2011 sur la recherche sur les hydrocarbures, a franchi une étape importante pour garantir nos droits souverains nationaux. Grâce à cette loi, la Grèce a délimité unilatéralement son plateau continental/ZEE avec celui de la Libye, donnant ainsi une pleine influence à Gavdos.

En particulier, l'article 156(1), contient la formulation ingénieuse suivante :

Faute d'accord de délimitation avec des pays voisins dont les côtés sont adjacentes ou opposées à celles de la Grèce, la limite extérieure du plateau continental et de la zone économique exclusive, une fois proclamée, est la ligne médiane, dont tout point est à égale distance des points les plus proches des lignes de base (continentales et insulaires) à partir desquelles est mesurée la largeur de la mer territoriale.

La Carte 5 reflète les dispositions de la loi 4001/2011.

CARTE 5. LA PLATEAU CONTINENTAL EN VERTU DE LA LOI 4001/2011

Source : Rapport explicatif sur le projet de la loi.

En ce qui concerne la délimitation de la ZEE entre la Libye et la Grèce, il convient de mentionner que la position libyenne est que, pour une telle délimitation, la Grèce devrait reconnaître comme légale la fermeture du golfe de Syrte avec une portée de 303 milles marins (la CNUDM autorise la fermeture de golfes allant jusqu'à 50 milles marins) et admettre que Gavdos ne peut pas être comptabilisé dans une telle délimitation. La Grèce a essayé de nombreuses fois de délimiter le plateau continental/ZEE en mer libyenne, mais l'approche des deux États est complètement opposée : la Grèce fait valoir que la méthode de délimitation de la ZEE et du plateau continental devrait être la ligne

médiane, tandis que la Libye soutient la méthode d'équité, que la Turquie soutient également, en insistant sur la légalité de la fermeture du golfe de Syrte.

La scène la plus scandaleuse a été créée par les Turcs à la fin de 2018, lorsqu'ils ont tenté d'accroître leurs aspirations en Méditerranée orientale en disant que la Turquie avait une frontière maritime avec la Libye. La principale raison de cette hyperactivité est qu'ils sont préoccupés par le fait qu'ExxonMobil, TOTAL et HELPE vont commencer à explorer les deux blocs qui leur ont été attribués par la Grèce au sud-ouest de la Crète et qu'ils bordent la ZEE de la Libye. Ils commencent essentiellement à paniquer parce qu'ils ne peuvent revendiquer le bloc 10 de la ZEE chypriote, ni ces deux blocs, qui ont été données aux trois entreprises susmentionnées.

Par conséquent, afin d'éviter la délimitation entre la Turquie et la Libye, la Grèce doit procéder immédiatement à une délimitation avec Chypre.

LA DELIMITATION AVEC L'ITALIE

La délimitation de la ZEE avec l'Italie est la plus simple. Déjà, depuis 1977, les deux Etats ont délimité leur plateau continental. Par ailleurs, la délimitation du plateau continental et de la ZEE dans toutes les délimitations internationales coïncide toujours. Cette délimitation a été faite par le gouvernement de Konstantinos Karamanlis le 24 mai 1977 et est entrée en vigueur après sa ratification par les deux parlements le 12 novembre 1980. Il est important de noter que la méthode de délimitation était celle de la «ligne médiane» et a une longueur de 268 milles marins, avec une profondeur allant de 800 à 4.000 mètres.

L'Italie ne souhaite pas la délimitation d'une ZEE avec la Grèce, car les pêcheurs italiens conservent traditionnellement, depuis des décennies, des droits de pêche dans la mer Ionienne, atteignant jusqu'à 6 miles des eaux territoriales grecques.

La question demeure néanmoins de savoir pourquoi la Grèce a donné très peu de blocs pour exploration dans la mer Ionienne, près des îles ioniennes, alors qu'elle pourrait donner des blocs sur l'ensemble de son plateau continental délimité avec l'Italie.

LA DELIMITATION AVEC L'ALBANIE

L'accord avec l'Albanie a été conclu en 2009, lorsque Dorra Bakoyannis était ministre grecque des affaires étrangères. La méthode de la «ligne médiane» a été utilisée et la méthode de délimitation est appelée «frontière maritime polyvalente» parce que la ZEE des deux États n'avait pas été délimitée. Nous avons ensuite signé une excellente délimitation des zones maritimes pleinement compatible avec le droit de la mer. À ce stade, il convient de souligner que le ministère grec des affaires étrangères a créé un excellent accord qui rend particulièrement hommage à l'équipe de négociation.

Il s'agissait d'une délimitation impeccable et l'Albanie a accepté la position grecque selon laquelle toutes les îles de la région jouissent de tous les droits, au même titre que les côtes continentales. La délimitation entre l'Albanie et notre pays se situait entre les côtes de Sarandë et de Himara d'une part et entre la Corfou et les îles Diapontiques (îles Othoni, Érikousa et Mathraki) d'autre part. La seule question en suspens serait un accord à un tripoint où les ZEE de Grèce, d'Albanie et d'Italie coïncident.

Peu de temps après, l'Albanie a dénoncé l'accord après une intervention claire de la partie turque, car sur la base des principes et des règles par lesquels cet accord a été établi, tels que l'application du «principe de l'équidistance», l'application du «système de fermeture des golfes», le «le droit des îles à disposer des mêmes zones maritimes que la côte continentale, à l'exception des rochers qui n'ont pas leur propre zone économique», la Turquie a réalisé que cet accord créait un précédent. Ainsi, en cas d'application de ces

principes dans la mer Égée et la Méditerranée du Sud-est, la Turquie n'aurait droit qu'à 2,5 % du plateau continental et de la ZEE de cette région (contrairement à la Grèce, qui aurait droit aux 97,5 % restants) et dans le même temps la Grèce aurait droit à un pourcentage important de la ZEE de la Méditerranée du Sud-est (Kastelorizo et ses îlots).

Ce que le gouvernement albanais oublie, cependant, c'est qu'avec cet accord, l'Albanie a reçu 50,87 % du plateau continental et de la mer territoriale (1.365,29 km²) de cette région, tandis que la Grèce a reçu les 1.318,45 km² restants (49,12 %). Il s'agit le pourcentage le plus élevé que l'Albanie pourrait recevoir sur la base du droit international et de la pratique internationale, notamment conformément aux principes et aux règles de la CNUDM de 1982, à laquelle tant la Grèce que l'Albanie sont parties.⁵

Comme on le sait, cet accord a été dénoncé par la Cour constitutionnelle d'Albanie et, par conséquent, il n'a pas été envoyé pour ratification au Parlement albanais. La Grèce ne doit pas signer un accord différent (comme l'ancien ministre grec des affaires étrangères, Nikos Kotzias, semble avoir tenté d'accomplir).

Comme le rapporte Angelos Syrigos :

*La délimitation effectuée par la méthode de la «frontière maritime polyvalente» est extrêmement détaillée et stricte. La limite est déterminée par 150 points. À titre d'indication, l'accord de la Grèce avec l'Italie en 1977 n'utilisait que 6 points. De même, l'accord italo-albanais sur le plateau continental en 1992 utilisait 17 points. L'accord est, sans exagération, un modèle de délimitation maritime, dans laquelle les deux pays peuvent être pleinement satisfaits du résultat final et équitable.*⁶

La Grèce doit insister sur le fait que le premier accord était parfaitement équitable pour les deux États, et qu'ils signent leur premier accord dès le début, afin que la Cour suprême albanaise ne puisse pas trouver d'excuses pour le rejeter à nouveau. En outre, la Grèce a deux arguments importants. Elle doit expliquer à l'Albanie que si cet accord ne soit ratifié, la Grèce n'acceptera pas son adhésion à l'Union européenne, ni le passage du gazoduc trans-adriatique (se terminant en Italie) de son territoire.

⁵ Dr. Emmanuel Gounaris, "La Grèce, l'Albanie, la ZEE et les accusations". L'article est disponible en grec sur mignatiou.com.

⁶ Angelos M. Syrigos, "La délimitation maritime entre la Grèce et l'Albanie". L'article est disponible à l'adresse suivante : http://infognomonpolitics.blogspot.com/2009/05/blog-post_2258.html. Dernier accès le 23/9/2019.

Μεταφραστικός Σχολιασμός

Πραγματολογικά Σχόλια

Στις 10 Δεκεμβρίου του 1982, περίπου 120 χώρες υπέγραψαν τη νέα Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας στο Montego Bay της Τζαμάικα. Ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα που διευθετήθηκαν με τη νέα Σύμβαση ήταν ο θεσμός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ).

Ως Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη ορίζεται, βάσει των άρθρων 55, 56, 57 της νέας Σύμβασης (1982), η πέραν και παρακείμενη της αιγιαλίτιδας ζώνης περιοχή, το πλάτος της οποίας μπορεί να φτάσει τα 200 ναυτικά μίλια από τις γραμμές βάσεις από τις οποίες μετρίεται το πλάτος της αιγιαλίτιδας ζώνης (Καρυώτης, 2019, pp. 7–8). Το παράκτιο κράτος, εντός της ΑΟΖ που οριοθετεί, ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα εκμετάλλευσης και διαχείρισης των θαλάσσιων πόρων, αλλά και κυριαρχικά δικαιώματα που αφορούν οικονομικές δραστηριότητες, όπως είναι η εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων και η παραγωγή ενέργειας. Στο σημείο αυτό, πρέπει να τονιστεί ότι τα κυριαρχικά δικαιώματα του παράκτιου κράτους αφορούν τα ύδατα που βρίσκονται κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας, καθώς η επιφάνεια της θάλασσας θεωρείται διεθνή ύδατα. Επιπλέον, το παράκτιο κράτος διατηρεί το δικαίωμα εκμετάλλευσης των πόρων, χωρίς όμως να περιορίζει τη ναυσιπλοΐα εντός των ορίων της ΑΟΖ του.

Μεταξύ των χωρών που υπέγραψαν τη νέα Σύμβαση (1982) ήταν τόσο η Ελλάδα, όσο και η Κύπρος, ενώ αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός ότι η Τουρκία βρισκόταν ανάμεσα στα 4 κράτη που ψήφισαν κατά της Σύμβασης. Η Κύπρος κατόρθωσε να ανακηρύξει τη δική της ΑΟΖ, ενώ η Ελλάδα παρουσιάζει μία στάση αδράνειας τόσο ως προς τις διεκδικήσεις οριοθέτησης με τα γειτονικά της κράτη, όσο και ως προς τις τουρκικές διεκδικήσεις που παραβιάζουν τα δικαιώματά της στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου.

Εν συνεχεία, θα αναλυθεί η τεράστια γεωπολιτική σημασία που διαθέτει η ΑΟΖ στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου. Ειδικότερα, η Ανατολική Μεσόγειος αποτελεί έναν θαλάσσιο χώρο, στον οποίο ενώνονται τα γεωπολιτικά κέντρα της Ευρώπης με αυτά της Μέσης Ανατολής. Ταυτόχρονα, πρόκειται για μία ναυτική οδό υψίστης σημασίας, η οποία ενώνει τον Ατλαντικό με τον Ινδικό Ωκεανό, και στο εσωτερικό της διακινείται

το πετρέλαιο του Περσικού Κόλπου και της Βόρειας Αφρικής. Τα τελευταία χρόνια, στον θαλάσσιο αυτόν χώρο, έχουν ανακαλυφθεί ενεργειακά κοιτάσματα πλησίον της Κύπρου, του Καστελόριζου και του Ισραήλ. Έτσι, γίνεται απόλυτα κατανοητός ο λόγος για τον οποίο η εκμετάλλευση αυτών των πηγών ενέργειας, μέσω της ανακήρυξης μιας ΑΟΖ, θα επιφέρει τεράστια οικονομικά οφέλη στο παράκτιο κράτος, στη δικαιοδοσία του οποίου θα υπάγονται τα ενεργειακά αυτά κοιτάσματα.

Η Ελλάδα, λοιπόν, είναι αναγκαίο να διεκδικήσει τα 200 ναυτικά μίλια που της αναλογούν, ώστε να καταφέρει να πάρει υπό τη δικαιοδοσία της μεγάλο μέρος του θαλάσσιου χώρου της Ανατολικής Μεσογείου. Ωστόσο, ένα από τα πρώτα εμπόδια που συνάντησε ήταν η απαθής στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέναντι στις συγκεκριμένες διεκδικήσεις. Όταν η τελευταία δέχθηκε το αίτημα της Τουρκίας να μην εφαρμοστεί ΑΟΖ 200 ναυτικών μιλίων στην Ανατολική Μεσόγειο, πιθανόν δεν είχε λάβει υπόψη της ότι η ΑΟΖ των κρατών-μελών της είναι και ΑΟΖ της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η εκμετάλλευση των πόρων σε αυτό το θαλάσσιο σημείο μπορεί να επιφέρει μεγάλα οφέλη, τόσο στο παράκτιο κράτος, όσο και στην ίδια την Ένωση. Σε περίπτωση που η Τουρκία οριοθετήσει ΑΟΖ με την Αίγυπτο, η Ευρώπη θα στερηθεί μεγάλο μέρος της Ανατολικής Μεσογείου και του ορυκτού και ενεργειακού πλούτου της.

Εδώ και αρκετά χρόνια η Τουρκία έχει αποτελέσει ένα απροσπέλαστο εμπόδιο καθώς συνεχώς επεμβαίνει στις προσπάθειες οριοθέτησης ΑΟΖ της Ελλάδας με τα γειτονικά της κράτη, όπως συνέβη και στις περιπτώσεις της Λιβύης και της Αιγύπτου, στις οποίες η Τουρκία υποστήριζε αφενός ότι διαθέτει θαλάσσια σύνορα με τη Λιβύη και αφετέρου με την Αίγυπτο, ενώ κάτι τέτοιο θα ίσχυε μόνο εάν δεν λαμβανόταν υπόψη η επήρεια της Στρογγύλης και της Κρήτης. Ουσιαστικά, στην περίπτωση της Αιγύπτου, η Τουρκία όχι μόνο «εξαφάνισε από τον χάρτη» τη Στρογγύλη, αλλά και αμφισβήτησε πλήρως την ύπαρξη της Κρήτης και της Κύπρου. Επιπλέον, το τουρκικό κράτος επενέβη και στη συμφωνία οριοθέτησης της Ελλάδας με την Αλβανία, η οποία αναγνώριζε τα πλήρη δικαιώματα των ελληνικών νησιών και εμμέσως θα αναγνώριζε στην Ελλάδα ΑΟΖ, η οποία θα καταλάμβανε σημαντική έκταση στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο.

Γενικότερα, τα *casus belli* που εξαπολύει η Τουρκία προς το ελληνικό κράτος και η παρέμβασή της στις ελληνικές προσπάθειες οριοθέτησης, σε συνδυασμό με την

επιρροή που ασκεί στα γειτονικά μας κράτη και την αδρανή στάση των ελληνικών κυβερνήσεων, αποτελούν τον κύριο λόγο για τον οποίο η ανακήρυξη της ελληνικής ΑΟΖ παραμένει μία τεράστια εκκρεμότητα. Παρά το γεγονός ότι το τουρκικό κράτος έχει παραβιάσει αρκετές φορές τους κανόνες του διεθνούς δικαίου, αλλά και τα ελληνικά σύνορα, με την επιθετική του πολιτική, η Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται να μη δίνει ιδιαίτερη σημασία, όπως έκανε στην περίπτωση της Κίνας που παραβίασε τις ΑΟΖ πέντε κρατών στη Νότια Σινική Θάλασσα. Υποστηρίζοντας ότι οποιαδήποτε οριοθέτηση λάβει χώρα ανάμεσα στα δύο κράτη θα πρέπει να γίνει σύμφωνα με τη μέθοδο της ευθυδικίας, η Τουρκία αυτομάτως απορρίπτει τα δικαιώματα των ελληνικών νησιών και θεωρεί ότι η οριοθέτηση πρέπει να γίνει λαμβάνοντας υπόψη μόνο τις ελληνικές και τουρκικές ηπειρωτικές ακτές.

Εν κατακλείδι, όπως προαναφέρθηκε, η Ελλάδα πρέπει να δραστηριοποιηθεί άμεσα, ώστε να μην επιτρέψει στην Τουρκία να καταπατήσει τα σχετικά με την ΑΟΖ δικαιώματά της και χάσει, έτσι, τα τεράστια οφέλη μιας ΑΟΖ στην Ανατολική Μεσόγειο. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η θεματική της μετάφρασης της πτυχιακής μου εργασίας.

Ανάλυση πρωτοτύπου

Όντας επιστημονική μελέτη, θα μπορούσαμε να εντάξουμε το πρωτότυπο στην κατηγορία των κειμένων της διεθνούς πολιτικής και των πολιτικών επιστημών. Πρόκειται για μία ιδιαίτερη κατηγορία κειμένων που άπτονται της θεματικής σύγχρονων κοινωνικών και πολιτικών ζητημάτων και συνδυάζουν διάφορα γνωσιολογικά παιδιά, όπως το δίκαιο, την πολιτική, την οικονομία, ακόμη και την ιστορία. Παρατηρούμε ότι το κείμενό μας διέπεται από πλειάδα περιπτώσεων νομικής ορολογίας (π.χ. «κυριαρχικά δικαιώματα», «κοινή αλιευτική πολιτική», κλπ), η οποία συναντάται, κατά κύριο λόγο, στον πολιτικό τομέα.

Χαρακτηρίζεται από αρκετά απλό και κατανοητό ως προς το ευρύ κοινό λόγο και ύφος. Πρόκειται για ένα κείμενο κυρίως πληροφοριακό, που σκοπό έχει την έγκυρη και σε βάθος πληροφόρηση του αναγνωστικού του κοινού για τα θέματα που πραγματεύεται.

Αξιοσημείωτες, ωστόσο, είναι οι περιπτώσεις στις οποίες ο συγγραφέας ξεφεύγει από την καθαρά αναφορική λειτουργία του κειμένου και παραθέτει τη γνώμη του [π.χ. παράδειγμα, η περίοδος «Έχω την εντύπωση ότι η ΕΕ (...) στη Μεσόγειο Θάλασσα.»]. Παρόμοια, η χρήση του α' πληθυντικού, που παρατηρείται σε ορισμένα σημεία και δίνει την εντύπωση ότι ο συγγραφέας γράφει εκ μέρους ολόκληρου του ελληνικού λαού και παραπέμπει σε ένα αίσθημα πατριωτισμού. Την ίδια στιγμή, παρουσιάζονται και κάποιες συναισθηματικά φορτισμένες λεξιλογικές επιλογές, όπως «το πιο εξωφρενικό σκηνικό το δημιούργησαν οι Τούρκοι» ή «εξωφρενικών διεκδικήσεων της Τουρκίας», οι οποίες θα μπορούσαμε να πούμε πως μαρτυρούν την αρνητική διάθεση του συγγραφέα αναφορικά με τα γεγονότα και παρεκκλίνουν από την καθαρά επιστημονική του ανάλυση.

Σχολιασμός μεταφράσματος

Σε γενικότερο πλαίσιο, το μετάφρασμα παρέμεινε πιστό στο απλό ύφος και τις λεξικολογικές, συντακτικές και μορφολογικές επιλογές του συγγραφέα του πρωτοτύπου. Υπέστη μικρές τροποποιήσεις, όπως είναι η αλλαγή σύνταξης από την Παθητική στην Ενεργητική φωνή και το αντίστροφο, αλλά και άλλες αλλαγές, όπως η σύμπτυξη ή ο διαχωρισμός περιόδων του πρωτοτύπου. Πρόκειται, φυσικά, για

τροποποιήσεις που είναι πάντοτε συνήθεις κατά τη μεταφραστική διαδικασία και που υπάγονται στην προσωπική κρίση και επιλογές του μεταφραστή.

Οι περιπτώσεις του πρωτοτύπου, όπου ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τον α' ενικό ή πληθυντικό, ώστε να εκφράσει τη δική του προσωπική άποψη ή να μιλήσει συνολικά εκ μέρους του ελληνικού λαού (π.χ. «για την κατοχύρωση των εθνικών κυριαρχικών μας δικαιωμάτων»), διαχειρίστηκαν, επίσης, σύμφωνα με την προσωπική μου κρίση. Στο μετάφρασμα διατηρήθηκε το α' ενικό/πληθυντικό πρόσωπο, καθώς αποτελεί προσωπική υφολογική επιλογή του συγγραφέα.

Ορολογία

Τα βοηθήματα που χρησιμοποιήθηκαν ήταν, πρωτίστως, τα σχετικά με τη θεματική του πρωτοτύπου παράλληλα κείμενα. Σε πρώτο στάδιο, αναζητήθηκαν πρωτογενείς πηγές στην ελληνική γλώσσα (π.χ. σχετικά άρθρα, παρόμοιες με την παρούσα επιστημονικές έρευνες, κλπ) και ύστερα, συγκρίσιμα κείμενα στη γλώσσα-στόχο, που άπτονται τη θεματική του θέματος του πρωτοτύπου. Για την ορολογική τεκμηρίωση χρήσιμες αποδείχθηκαν η ορολογική βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (IATE), η διαδικτυακή πύλη πρόσβασης στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUR-Lex) και το Γαλλοελληνικό/Ελληνογαλλικό Λεξικό Νομικών όρων (Θεόδωρος Φορτσάκης).

Παρακάτω θα αναλυθούν ορισμένες περιπτώσεις άξιες σχολιασμού, καθώς η επιλογή της απόδοσής τους στηρίχθηκε στην κρίση του μεταφραστή βάσει τεκμηρίωσης από τα διαθέσιμα βοηθήματα:

- Κράτη μη-μέλη της Ένωσης: Ο όρος επιλέχθηκε να αποδοθεί ως «États tiers». Θα μπορούσε να αποδοθεί και με την κατά λέξη μετάφρασή του («États qui ne sont pas membres de l'Union»). Ωστόσο, προτιμητέα κρίθηκε η απόδοση «États tiers», που σημαίνει «τρίτα κράτη», καθώς ως έτσι αναφέρονται στα επίσημα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα κράτη που δεν είναι μέλη της. Παράλληλα, δεν δημιουργείται ουδεμία παρανόηση ή ορολογικό σφάλμα, διότι οι δύο αποδόσεις διαθέτουν την ίδια ακριβώς σημασία.
- Παραβιάζει ξεκάθαρα: Η σύμφραση μετατράπηκε από ρηματική σε ονοματική («ξεκάθαρη παραβίαση») και αποδόθηκε ως «violation manifeste». Υπέστη τη συγκεκριμένη τροποποίηση, διότι, ύστερα από εκτενή έρευνα σε παράλληλα

γαλλικά κείμενα, η απόδοση εντοπίστηκε σε έγγραφο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Μεταφράζεται στα ελληνικά ως «πρόδηλη παραβίαση», δηλαδή η παραβίαση που φαίνεται ξεκάθαρα και είναι ευκόλως αντιληπτή και κρίθηκε ότι ανταποκρίνεται καλύτερα στο ύφος και την ορολογία της θεματικής του κειμένου.

- Προηγούμενο (precedent): Έγινε παράλειψη της αγγλικής παρένθεσης του πρωτοτύπου, καθώς ως έτσι («precedent») αποδίδεται και στα γαλλικά.
- Τριεθνές σημείο: Ύστερα από έρευνα, ο γεωγραφικός όρος «tripoint» αναφέρεται σε ένα σημείο που αγγίζει τρεις διαφορετικές περιοχές, όπου συναντώνται δηλαδή τρία διαφορετικά σύνορα και ανταποκρίνεται επακριβώς στη σημασία της σύμφρασης του πρωτοτύπου.

Όροι με πολλαπλές αποδόσεις

- Αλιευτικοί πόροι: Η απόδοση βρέθηκε στην IATE ως “ressources halieutiques” και “ressources de pêche”. Ωστόσο, η απόδοση “ressources de pêche” δεν συναντάται ούτε σε παράλληλα κείμενα ούτε στην EUR-Lex. Στα έγγραφα, που περιέχονται στην τελευταία, συναντάται αποκλειστικά η απόδοση “ressources halieutiques”, η οποία και επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί. Αξιοσημείωτο δε είναι ότι ο όρος «κοινή αλιευτική πολιτική» μεταφράζεται ως “politique commune de pêche”, κάτι το οποίο επιβεβαιώνεται και από το Λεξικό Νομικών Όρων. Πρόκειται, δηλαδή, για μία περίπτωση όπου στη γλώσσα-πηγή έχουμε το ίδιο επίθετο, αλλά διαφορετική απόδοσή του στη γλώσσα-στόχο ανάλογα με τις συμφράσεις που χρησιμοποιείται.
- Ακτή: Στην IATE μεταφράζεται και ως “côte”, αλλά και ως “littoral”. Επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί η πρώτη απόδοση, καθώς στο Λεξικό Νομικών Όρων περιέχεται μόνο αυτή, αλλά και στην IATE η ίδια απόδοση συναντάται με μεγαλύτερη συχνότητα. Επιπλέον, καθοριστικό ρόλο στην επιλογή της ορθής απόδοσης ήταν ότι σε παράλληλα κείμενα παρατηρήθηκε ότι η απόδοση “littoral” χρησιμοποιούταν περισσότερο ως επίθετο (π.χ. cordon littoral, poisson littoral, système littoral, κλπ.) και όχι ως ουσιαστικό.
- Συζήτηση: Πρόκειται για έναν όρο με πολλαπλές αποδόσεις (π.χ. “discussion”, “conversation”, “pourparlers”, κλπ). Προτιμήθηκε η απόδοση “pourparlers”, η οποία έχει την έννοια της συνομιλίας μεταξύ μερών για την επίτευξη μιας συμφωνίας και στο πρωτότυπο κείμενο ο όρος «συζητήσεις» χρησιμοποιείται με αυτήν ακριβώς τη σημασία.

- Οικόπεδο: Με τον συγκεκριμένο όρο στο πρωτότυπο εννοούνται τα οικόπεδα, τα χωρικά μέρη δηλαδή, στα οποία χωρίζεται η κυπριακή ΑΟΖ. Εντοπίστηκε η απόδοση “parcelle”, ωστόσο, μετά από εκτενή έρευνα και, σύμφωνα με ένα έγγραφο που εντοπίστηκε στη EUR-Lex, παρατηρήθηκε ότι ο σωστός γαλλικός όρος για την απόδοση ενός οικοπέδου ΑΟΖ είναι ο όρος “bloc”. Παράλληλα, η αναζήτηση σε Γαλλοελληνικά λεξικά οδήγησε στο συμπέρασμα ότι ο όρος “parcelle” παραπέμπει περισσότερο σε οικόπεδα γης. Επιπλέον, παραλήφθηκαν και τα εισαγωγικά του πρωτοτύπου, διότι η γαλλική απόδοση είναι κυριολεκτική και δεν παραπέμπει σε διαφορετική έννοια, όπως η λέξη «οικόπεδο» του πρωτοτύπου.

Έλλειψη ισοδυναμίας σε επίπεδο εννοιών

Όπως είναι γνωστό, κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας ο μεταφραστής έχει να κάνει με δύο διαφορετικούς πολιτισμούς. Είναι, επομένως, λογικό να προκύψουν προβλήματα διαπολιτισμικής φύσεως στην απόδοση ορισμένων όρων ή συμφράσεων.

Στην περίπτωση της παρούσας εργασίας, συναντήθηκε μόνο μία τέτοια περίπτωση, η οποία θα μπορούσε να προκαλέσει σύγχυση στον Γάλλο αναγνώστη, εάν αποδιδόταν με τις ακριβείς λέξεις του πρωτοτύπου. Η σύμφραση «χάρτης της ντροπής», θα μπορούσε να μεταφραστεί στα γαλλικά «carte de la honte» ως κατά λέξη μετάφραση του πρωτοτύπου, ώστε να περιγράψει με τις ίδιες ακριβώς λεξιλογικές επιλογές του συγγραφέα το πόσο απαράδεκτο θεωρεί τον παρατιθέμενο χάρτη ο υπεύθυνος της κυπριακής ΑΟΖ, Σόλων Κασίνης. Ωστόσο, εάν αναζητήσει κανείς στην ηλεκτρονική μηχανική αναζήτησης Google τη συγκεκριμένη γαλλική σύμφραση, θα ανακαλύψει ότι παραπέμπει σε άλλου είδους πράγματα της γαλλικής πραγματικότητας, στα οποία, μεταξύ άλλων, περιέχεται ένας χάρτης της Ουάσινγκτον με διάφορα μέρη όπου πραγματοποιήθηκαν πολιτικά σκάνδαλα σεξουαλικής φύσεως, αλλά και μία γαλλική ομώνυμη carte postale με παρόμοιο περίπου περιεχόμενο.

Ως εκ τούτου, η σύμφραση επιλέχθηκε να μεταφραστεί περιφραστικά («cette carte a été qualifiée comme inacceptable»), αποδίδοντας το ίδιο ακριβώς νόημα. Ίσως το γαλλικό κείμενο χάνει την «ένταση» που διαθέτει το πρωτότυπο, παρόλα αυτά ο

κίνδυνος παρανόησης και σύγχυσης του γαλλικού κοινού αποτελεί σοβαρότερο ζήτημα.

Τοπωνύμια

Οι χώρες (π.χ. Ελλάδα, Κύπρος, Λιβύη, Ιταλία, κλπ) και οι θάλασσες (π.χ. Μεσόγειος, Ιόνιο Πέλαγος, κλπ) μεταφράστηκαν με τις επίσημες γαλλικές τους αποδόσεις.

Συγκεκριμένες ήταν μόνο οι περιπτώσεις, για τις οποίες χρειάστηκε περαιτέρω έρευνα, ώστε να εντοπιστεί η ορθή απόδοσή τους. Τέτοιου είδους περιπτώσεις ήταν αυτές των νησιών (π.χ. Καστελόριζο, Μαθράκι, Οθωνοί, Ερείκουσα, κλπ). Η ορολογική τους τεκμηρίωση πραγματοποιήθηκε μέσω εγγράφου της EUR-Lex («Εγγραφο 32018D1007») και περιείχε τις επίσημες γαλλικές αποδόσεις τους, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι αποδόσεις αυτές αποτελούν, κατά κύριο λόγο, μεταγραφές των ονομάτων των νησιών.

Επιπροσθέτως, καθώς η τοποθεσία των αναφερόμενων νησιών είναι πολύ πιθανό να είναι άγνωστη προς τον Γάλλο αναγνώστη, κρίθηκε πρέπον να παρατεθεί σχετικό παράρτημα (Παράρτημα 1) με χάρτες στο οποίο επεξηγούνται αναλυτικά και παρουσιάζονται οι ακριβείς τοποθεσίες τους.

Ανθρωπωνύμια

Αναφορικά με τα ανθρωπωνύμια, ακολουθήθηκε η στρατηγική της μεταγραφής και όχι η αντικατάστασή τους με αντίστοιχα πολιτιστικά ισοδύναμα ονόματα της γαλλικής πραγματικότητας. Άλλωστε, αφού το κείμενο περιέχει πρόσωπα του πολιτικού τομέα, τα αναφερόμενα ονόματα εντοπίζονται μεταγραφόμενα ως έτσι και σε παράλληλα γαλλικά κείμενα, που μιλούν για την ελληνική και κυπριακή πραγματικότητα.

Παρατίθεται πίνακας των ονομάτων:

Άγγελος Συρίγος	Angelos Syrigos
Γιάννης Μανιάτης	Giannis Maniatis
Κώστας Καραμανλής	Kostas Karamanlis
Κώστας Σημίτης	Kostas Simitis

Νίκος Κοτζιάς	Nikos Kotzias
Νίκος Ρολάνδης	Nikos Rolandis
Ντόρα Μπακογιάννη	Dora Bakoyannis
Σόλων Κασίνης	Solon Kasinis
Τάσος Παπαδόπουλος	Tassos Papadopoulos

Ακρωνύμια

Στο μετάφρασμα, η διαχείριση και απόδοση των ακρωνυμίων πραγματοποιήθηκε με τον συνήθη, κατά κύριο λόγο, τρόπο με τον οποίο γίνεται η μετάφρασή τους, με παράθεση δηλαδή του επίσημου γαλλικού ακρωνυμίου και έπειτα, παράθεση της σύμφρασης ολογράφως σε παρένθεση μόνο την πρώτη φορά που παρουσιάζεται το ακρωνύμιο μέσα στο κείμενο. Για παράδειγμα, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας παρατίθεται αρχικά ως «Convention des Nations Unies sur le droit de la mer (CNUDM)» και ύστερα, με το ακρωνύμιο της, με εξαίρεση την περίπτωση της φράσης «Τελική Πράξη της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας τον Δεκέμβριο του 1982 στο Montego Bay της Τζαμάικας» στο πρωτότυπο, όπου βρέθηκε αυτοτελώς η απόδοση [«l'Acte Final de la Convention sur le droit de la mer, à Montego Bay (Jamaïque) le 10 décembre 1982»] στην επίσημη ιστοσελίδα των Ηνωμένων Εθνών.

Διαχείριση αποσπασμάτων του πρωτοτύπου που έχει παραθέσει ο συγγραφέας

Σε αρκετά σημεία του πρωτοτύπου παρατίθενται αποσπάσματα από τον συγγραφέα από νόμους, διάφορες έρευνες ή λεγόμενα τρίτων προσώπων. Ύστερα από εκτενή έρευνα και αναζήτηση των αποσπασμάτων αυτών, τόσο στη γλώσσα-πηγή, όσο και στη γλώσσα-στόχο, παρατηρήθηκε ότι τα συγκεκριμένα αποσπάσματα αποτελούν τη σύνοψη ή απομαγνητοφώνηση κάποιας συνέντευξης τρίτου προσώπου είτε αποτελούν σκόρπιες περιόδους δημοσιευμένων ερευνών που έχει δανειστεί ο συγγραφέας.

Η μόνη περίπτωση που υφίστατο αυτοτελώς ολόκληρο το απόσπασμα που παραθέτει ο συγγραφέας είναι αυτή της δήλωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την υπογραφή της

Τελικής Πράξης της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας. Το απόσπασμα βρέθηκε αυτούσιο στα γαλλικά στην επίσημη ιστοσελίδα των Ηνωμένων Εθνών («Nations Unies: Collection des Traites») και ως έτσι παρατέθηκε και στο μετάφρασμα:

<i>Η Κοινότητα σημειώνει ότι τα Κράτη Μέλη της έχουν μεταβιβάσει σ' αυτήν τις αρμοδιότητες που αφορούν στη διατήρηση και διαχείριση των αλιευτικών τους πόρων. Επομένως, στα θέματα αλιείας μόνο η Κοινότητα μπορεί να υιοθετήσει τους σχετικούς κανόνες και κανονισμούς (οι οποίοι εκτελούνται από τα Κράτη Μέλη) και έχει τη δυνατότητα να προβαίνει σε συμφωνίες με τρίτα Κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς.</i>	<i>La Communauté indique que ses États membres lui ont transféré des compétences en ce qui concerne la conservation et la gestion des ressources de la pêche maritime. Il lui appartient à ce titre dans le domaine de la pêche en mer d'arrêter les dispositions de réglementation pertinentes (le pouvoir de police étant exercé par les États membres) et de contracter des engagements extérieurs avec les États tiers ou les organisations compétentes.</i>
--	---

Αυτούσια, επίσης, βρέθηκε και η μετάφραση του νόμου 4001/2011 για την έρευνα των υδρογονανθράκων στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εξωτερικών. Ο ίδιος ο νόμος δε βρέθηκε αυτούσιος. Το απόσπασμα προέρχεται από τη μετάφραση της ομιλίας του υπουργού Εξωτερικών, Σ. Δήμα, κατά την παρουσίαση του βιβλίου με τίτλο "Αποκλειστική οικονομική ζώνη: από τη στρατηγική στην οικονομική λύση". Θεωρείται αρκετά έμπιστη μετάφραση, καθώς είναι δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα του Υπουργείου εξωτερικών, παρόλα αυτά, λείπει από τη μετάφραση η δεύτερη παρένθεση «(τόσων ηπειρωτικών όσο και νησιωτικών)», η οποία μεταφράστηκε από εμένα και δεν παραλήφθηκε, καθώς αποτελεί μέρος του αρχικού νόμου.

Επιπλέον, μεταφρασμένος βρέθηκε και ο τίτλος της μελέτης, αλλά και κάποιες επόμενες περιόδους του πρωτοτύπου στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η έρευνα και, κατ' επέκταση, το απόσπασμά της, που παρατίθεται στο πρωτότυπο, δεν εντοπίστηκαν μεταφρασμένα στα γαλλικά, παρά μόνο στα αγγλικά.

Παρατίθενται σε πίνακα οι περίοδοι της μελέτης που εντοπίστηκαν αυτούσιες στη γλώσσα-στόχο στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

«Βελτιώνοντας τη διακυβέρνηση του θαλάσσιου χώρου: Μια ευκαιρία για Γαλάζια Ανάπτυξη στη Μεσόγειο Θάλασσα»	«Améliorer la gouvernance de l'espace maritime: un créneau de croissance bleue pour la Méditerranée ».
Αυτή η μελέτη υπογραμμίζει ότι η δημιουργία Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών στη Μεσόγειο Θάλασσα θα ωφελήσει τη Γαλάζια Ανάπτυξη της ΕΕ.	Dans cette étude, il n'est souligné que la mise en place de zones économiques exclusives (ZEE), en Méditerranée favoriserait la croissance bleue dans l'Union européenne.
Η στρατηγική της Γαλάζιας Ανάπτυξης έχει σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και εργασίας στη θαλάσσια οικονομία, ώστε να βοηθήσει την οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης.	La stratégie de croissance bleue de l'Union européenne vise à créer une croissance économique et des emplois durables dans les secteurs de l'économie marine et maritime, afin de contribuer à la reprise économique en Europe.
η θαλάσσια οικονομία πρόσφερε εργασία σε 5,4 εκατομμύρια κατοίκους και η αξία της ανέρχονταν στα 500 δισ. ευρώ.	ces secteurs emploient 5,4 millions de personnes et représentent une valeur ajoutée brute totale de quelque 500 milliards €

Συμπεράσματα

Η μετάφραση είναι μια ιδιαίτερη και πολύπλοκη διαδικασία, κατά την οποία ο μεταφραστής οφείλει να επιστρατεύσει το σύνολο των γνώσεών του τόσο στο θεματικό πεδίο στο οποίο υπάγεται το κείμενο προς μετάφραση, όσο και στην ίδια τη μετάφραση ως διαδικασία, τις τεχνικές και τις στρατηγικές της. Οι γνώσεις αυτές στη συνέχεια θα χρειαστεί να συνδυαστούν με την προσωπική κρίση του μεταφραστή αναφορικά με τις μεταφραστικές επιλογές και αποφάσεις που θα χρειαστεί να λάβει κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας, ώστε να βγει ένα ορθό αποτέλεσμα στη γλώσσα-στόχο, το οποίο θα ανταποκρίνεται στους σκοπούς και τις ιδιαιτερότητες του κειμένου της γλώσσας-πηγής.

Στην περίπτωση της παρούσας εργασίας, η γνώση του θεματικού πεδίου, δηλαδή του Διεθνούς Δικαίου ης Θάλασσας, των διεθνών σχέσεων και της οικονομικής πολιτικής, ήταν άκρως απαραίτητη, καθώς ήταν αυτή που καθοδήγησε την προσωπική μου κρίση στα ορολογικά, κυρίως, διλήμματα και με βοήθησε να επιλέξω τις ορθές για το μετάφρασμα αποδόσεις, ώστε να μην δημιουργηθούν προβλήματα, όπως η παρανόηση ή η σύγχυση του αναγνώστη του κειμένου-υποδοχής ή η εσφαλμένη απόδοση των όρων. Στη διαδικασία αυτή, κρίσιμη αποδείχθηκε και η βοήθεια των ηλεκτρονικών πηγών, όπως τα παράλληλα κείμενα που εντοπίστηκαν, αλλά και των έντυπων λεξικών αναφορικά με την τεκμηρίωση των αποδόσεων.

Όσον αφορά άλλες μεταφραστικές δυσκολίες, όπως η απόδοση των τοπωνυμίων, των ανθρωπωνυμίων, αλλά και η διαχείριση αυτοτελών αποσπασμάτων του πρωτοτύπου, ακολουθήθηκαν μεταφραστικές στρατηγικές, όπως η μεταγραφή, οι οποίες κρίθηκαν κατάλληλες για το είδος του συγκεκριμένου κειμένου.

Γενικότερα, η παρούσα πτυχιακή εργασία, ανταποκρίνεται πλήρως στο σύνολο των γνώσεων που έχω λάβει κατά τη διάρκεια των μεταφραστικών μου σπουδών, καθώς και στο ενδιαφέρον μου ως προς την ενασχόληση με το συγκεκριμένο είδος κειμένων ως δυνάμει μεταφράστρια.

Γλωσσάρι Όρων

Ελληνικά	Γαλλικά
Αγωγός φυσικού αερίου Trans Adriatic	Gazoduc trans-adriatique
Αιγαίο Πέλαγος	La mer Egée
Αιγιαλίτιδα ζώνη	Mer territoriale
Αλβανικό Κοινοβούλιο	Le Parlement albanais
Αλιευτικά δικαιώματα	Doits de pêche
Αλιευτική ζώνη	Zone de pêche
Αλιευτικοί πόροι	Ressources halieutiques
Ανακήρυξη	Proclamation
Αντικείμενες ακτές	Côtés opposées
Ανώτατο Δικαστήριο της Αλβανίας	La Cour suprême albanaise
Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ)	Zone économique exclusive (ZEE)
Αρχή της ίσης απόστασης	Principe de l'équidistance
Βραχονησίδα	Île rocheuse
Γαλάζια Ανάπτυξη	Croissance Bleu
Γειτονικές χώρες	Pays voisins
Γεωδαισία	Géodésie
Γραμμές βάσης	Lignes de base
Διαπόντια νησιά	Îles Diapontiques
Διεθνής οργανισμός	Oorganisation internationale
Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ)	Communauté économique européenne (CEE)
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Commission européenne
Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα	Parti populaire européen
Ηπειρωτικές ακτές	Côtes continentales
Θαλάσσιο όριο πολλαπλών χρήσεων	Frontière maritime polyvalente
Θαλάσσια σύνορα	Frontières maritimes
Ιόνιο Πέλαγος	La mer Ionienne
Κοινή αλιευτική πολιτική	Politique commune de la pêche
Κοιτάσματα φυσικού αερίου	Gisements de gaz

Κόλπος	Golfe
Κυριαρχικά δικαιώματα	Droits souverains
Μέθοδος μέσης γραμμής	Méthode de la ligne médiane
Μέθοδος της ευθυδικίας	Méthode d'équité
Μεσόγειος	Méditerranée
Μικρονησίδες	Îlots
Ναυτικά μίλια	Milles marines
Νησίδες	Îlots
Οικόπεδο	Bloc
Οριοθέτηση	Délimitation
Παρακείμενες ακτές	Côtes adjacentes
Παράκτιο κράτος	État côtier
Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS)	Convention des Nations unies sur le droit de la mer (CNUDM)
Σύμπλεγμα	Groupe d'îles
Συνταγματικό Δικαστήριο της Αλβανίας	Cour constitutionnelle d'Albanie
Σύστημα κλεισίματος των κόλπων	Système de fermeture des golfes
Τελική Πράξη της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας	Acte Final de la Convention sur le droit de la mer
Τρίτες χώρες	Pays tiers
Υδρογονάνθρακες	Hydrocarbures
Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών (ΥΠΕΞ)	Ministère grec des affaires étrangères
Υπουργός Ενέργειας	Ministre de l'énergie
Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας	Ministre grecque des affaires étrangères
Υφαλοκρηπίδα	Plateau continental
Φυσικό αέριο	Gaz naturel
Χαρτογράφηση	Cartographie
Χωρικά ύδατα	Eaux territoriales

Βιβλιογραφία

Καρυώτης, Θ. (2019). *ΑΟΖ - Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη* (pp. 7–8). ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Διαδικτυακές Πηγές

United Nations Treaty Collection. (n.d.). Retrieved September 5, 2021, from treaties.un.org website: https://treaties.un.org/pages/Home.aspx?clang=_fr

“Commission Européenne, Site Web Officiel.” *European Commission*, 2019, ec.europa.eu/info/index_fr.

Παραρτήματα

Παράρτημα 1

Επεξήγηση τοποθεσιών των νησιών που αναφέρονται στο μετάφρασμα, σε περίπτωση άγνοιας του Γάλλου αναγνώστη

Ελληνικά	Γαλλικά
1.Καστελόριζο	Kastelorizo
2. Νήσος Στρογγύλη	L'île de Strongili
3. Γαύδος	Gavdos
4. Κόλπος της Σύρτης	Le golfe de Syrte
5. Κέρκυρα	Corfou
6. Οθωνοί	Othonoi
7. Μαθράκι	Mathraki
8. Ερείκουσα	Erikousa

Carte de la Méditerranée orientale

Πηγή: <http://www.cosmovisions.com/MerMediterranee.htm>

Kastelorizo et Strongili

Πηγή: <https://www.decouvriregrece.fr/cartes/kastelorizo.html>

1. Kastelorizo est située à l'extrémité orientale de la Grèce – et de l'Europe – à seulement 2 km des côtes turques.
2. Strongili est située à neuf kilomètres de l'île de Kastelorizo. Sa position géographique lui confère le statut du point le plus oriental du territoire grec.
3. Gavdos est une île grecque située à 40 km au large de la Crète.
4. Le golfe de Syrte est un golfe de la mer Méditerranée sur la côte de la Libye

Carte 9. Carte de la Mer Ionienne

Πηγή: https://fr.wikipedia.org/wiki/Mer_Ionienne

Les îles Diapontiques et la Corfou

Πηγή: https://viagallica.com/grece/ile_corfou.htm

5. Corfou est la région grecque la plus proche de l'Italie, tout en étant à moins de trois kilomètres de la côte albanaise.
6. Les îles Diapontiques forment un archipel situé au nord-ouest de Corfou. Bien que se trouvant au nord de la ligne séparant l'Adriatique de la mer Ionienne, elles font partie des îles Ioniennes. Les îles Diapontiques sont constituées des îles d'Othoni (6), Mathraki (7) et Érikoussa (8).

Παράρτημα 2

Παράρτημα ΙΧ του Μέρους ΧVΙΙ της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας του 1982 στα ελληνικά

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Άρθρο 1 Χρήση όρων

Για τους σκοπούς του άρθρου 305 και του παρόντος παραρτήματος, «διεθνής οργανισμός» είναι ο διακυβερνητικός οργανισμός που συγκροτείται από κράτη και του οποίου τα κράτη μέλη έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα πάνω σε θέματα ρυθμιζόμενα από την παρούσα σύμβαση, περιλαμβανομένης και της αρμοδιότητας να συννομολογεί συνθήκες σχετικά με τα θέματα αυτά.

Άρθρο 2 Υπογραφή

Ένας διεθνής οργανισμός μπορεί να υπογράψει την παρούσα σύμβαση αν η πλειοψηφία των κρατών μελών αυτού έχουν υπογράψει τη σύμβαση αυτή. Κατά τη στιγμή της υπογραφής, ένας διεθνής οργανισμός οφείλει να προβεί σε μία δήλωση, καθορίζοντας έτσι τα θέματα που διέπονται από τη σύμβαση αυτή, για τα οποία του έχει μεταβιβασθεί η αρμοδιότητα από τα κράτη μέλη του, τα οποία έχουν υπογράψει την παρούσα σύμβαση καθώς και τη φύση και την έκταση της αρμοδιότητας αυτής.

Άρθρο 3 Επίσημη επιβεβαίωση και προσχώρηση

1. Ένας διεθνής οργανισμός μπορεί να καταθέσει το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησής του αν η πλειοψηφία των κρατών μελών του καταθέτει ή έχει καταθέσει τα έγγραφα επικύρωσης ή προσχώρησής τους.

2. Τα έγγραφα που κατατίθενται από το διεθνή οργανισμό πρέπει να περιέχουν τις υποχρεώσεις και τις διακηρύξεις που απαιτούνται από τα άρθρα 4 και 5 του παρόντος παραρτήματος.

Άρθρο 4 Έκταση συμμετοχής, δικαιώματα και υποχρεώσεις

1. Το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησης ενός διεθνούς οργανισμού πρέπει να περιέχει την δήλωση αποδοχής των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των κρατών δυνάμει της σύμβασης αυτής ως προς τα θέματα για τα οποία του έχει μεταβιβασθεί αρμοδιότητα από τα κράτη μέλη του τα οποία είναι μέρη της παρούσας σύμβασης.

2. Ένας διεθνής οργανισμός καθίσταται μέρος της παρούσας σύμβασης στην έκταση που αυτός έχει αρμοδιότητα σύμφωνα με τις διακηρύξεις, κοινοποιήσεις πληροφοριών ή γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 του παρόντος παραρτήματος.

3. Ο διεθνής αυτός οργανισμός θα ασκεί τα δικαιώματα και θα εκπληρώνει τις υποχρεώσεις τις οποίες τα κράτη μέλη αυτού, τα οποία είναι μέρη, θα είχαν, ούτως ή άλλως, δυνάμει της παρούσας σύμβασης για θέματα για τα οποία του έχει μεταβιβασθεί αρμοδιότητα από τα κράτη μέλη αυτά. Τα κράτη μέλη του διεθνούς αυτού οργανισμού δεν θα ασκούν αρμοδιότητα την οποία έχουν μεταβιβάσει σ' αυτόν.
4. Η συμμετοχή ενός τέτοιου διεθνούς οργανισμού δεν συνεπάγεται σε καμιά περίπτωση αύξηση της αντιπροσώπευσης την οποία τα κράτη μέλη αυτού τα οποία είναι κράτη μέρη, θα εδικαιούνται ούτως ή άλλως περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων στη λήψη αποφάσεων.
5. Η συμμετοχή ενός τέτοιου διεθνούς οργανισμού δεν απονέμει σε καμιά περίπτωση οποιαδήποτε δικαιώματα δυνάμει της σύμβασης αυτής στα κράτη μέλη του οργανισμού τα οποία δεν είναι κράτη μέρη της παρούσας σύμβασης.
6. Σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ των υποχρεώσεων ενός διεθνούς οργανισμού δυνάμει της σύμβασης αυτής και των υποχρεώσεων αυτού δυνάμει της συμφωνίας που εγκαθίδρυσε τον οργανισμό ή οποιονδήποτε σχετικών με αυτή πράξεων, οι υποχρεώσεις δυνάμει της σύμβασης αυτής θα υπερισχύσουν.

Άρθρο 5 Διακηρύξεις, γνωστοποιήσεις και κοινοποιήσεις

1. Το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησης ενός διεθνούς οργανισμού θα περιέχει μια διακήρυξη καθορίζουσα τα θέματα που διέπονται από την παρούσα σύμβαση για τα οποία έχει μεταβιβασθεί αρμοδιότητα στον οργανισμό από τα κράτη μέλη του τα οποία είναι μέρη της παρούσας σύμβασης.
2. Κράτος μέλος ενός διεθνούς οργανισμού οφείλει, κατά τη στιγμή που επικυρώνει ή προσχωρεί στην παρούσα σύμβαση ή κατά τη στιγμή που ο οργανισμός καταθέτει το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησής του, οποιαδήποτε απ' αυτές είναι η μεταγενέστερη, να προβεί σε διακήρυξη καθοριστική των θεμάτων που διέπονται από την παρούσα σύμβαση για τα οποία έχει μεταβιβάσει αρμοδιότητα στον οργανισμό.
3. Τα κράτη μέρη τα οποία είναι κράτη μέλη ενός διεθνούς οργανισμού, ο οποίος είναι μέρος της παρούσας σύμβασης θα θεωρούνται ότι έχουν αρμοδιότητα πάνω σ' όλα τα θέματα που διέπονται από την παρούσα σύμβαση για τα οποία μεταβιβάσεις αρμοδιότητας στον οργανισμό δεν έχουν ειδικά διακηρυχθεί, γνωστοποιηθεί, κοινοποιηθεί από τα κράτη αυτά δυνάμει του παρόντος άρθρου.
4. Ο διεθνής οργανισμός και τα κράτη μέλη του οποίου είναι κράτη μέρη, οφείλουν να γνωστοποιούν γρήγορα στο θεματοφύλακα της παρούσας σύμβασης κάθε αλλαγή στην κατανομή της αρμοδιότητας, περιλαμβανομένων νέων μεταβιβάσεων αρμοδιότητας, όπως καθορίζεται στις διακηρύξεις δυνάμει των παραγράφων 1 και 2.
5. Κάθε κράτος μέρος μπορεί να ζητήσει από ένα διεθνή οργανισμό και από τα κράτη μέλη του, τα οποία είναι κράτη μέρη, να παράσχουν πληροφορία ως προς το ποιός, μεταξύ του οργανισμού και των κρατών μελών του, έχει αρμοδιότητα σχετικά με

οποιοδήποτε συγκεκριμένο θέμα που έχει προκύψει. Ο οργανισμός και τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη οφείλουν να παράσχουν την πληροφορία αυτή μέσα σε λογικό χρονικό διάστημα. Ο διεθνής οργανισμός και τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη οφείλουν να παράσχουν την πληροφορία αυτή μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα. Ο διεθνής οργανισμός και τα κράτη μέλη μπορούν επίσης, με δική τους πρωτοβουλία, να παράσχουν την πληροφορία αυτή.

6. Διακηρύξεις, γνωστοποιήσεις και κοινοποιήσεις πληροφοριών δυνάμει του παρόντος άρθρου πρέπει να καθορίζουν τη φύση και την έκταση της μεταβιβαζόμενης αρμοδιότητας.

Άρθρο 6 Ευθύνη και υποχρέωση για αποζημίωση

1. Μέρη που έχουν αρμοδιότητα δυνάμει του άρθρου 5 του παρόντος παραρτήματος είναι υπεύθυνα για παράλειψη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις αυτής ή για οποιαδήποτε άλλη παραβίασή της.

2. Κάθε κράτος μέρος, μπορεί να ζητήσει από ένα διεθνή οργανισμό ή από τα κράτη μέλη του, τα οποία είναι κράτη μέρη της παρούσας σύμβασης, πληροφορίες ως προς το ποιός είναι υπεύθυνος για οποιοδήποτε συγκεκριμένο θέμα. Ο οργανισμός και τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη οφείλουν να παράσχουν τις πληροφορίες. Παράλειψη παροχής των πληροφοριών αυτών μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα ή παροχή αντιφατικών πληροφοριών συνεπάγεται κοινή εις ολόκληρον ευθύνη αυτών.

Άρθρο 7 Επίλυση διαφορών

1. Κατά τη στιγμή της κατάθεσης του εγγράφου επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησης, ή οποτεδήποτε αργότερα, ένας διεθνής οργανισμός είναι ελεύθερος να επιλέξει, με γραπτή διακήρυξή του, ένα ή περισσότερα από τα μέσα επίλυσης διαφορών σχετικά με την ερμηνεία ή εφαρμογή της παρούσας σύμβασης, τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 287, παράγραφος 1 στοιχεία α), γ) ή δ).

2. Το μέρος XV εφαρμόζεται *mutatis mutandis*, σε κάθε διαφορά μεταξύ μερών της παρούσας σύμβασης, ένα ή περισσότερα από τα οποία είναι διεθνείς οργανισμοί.

3. Όταν ένας διεθνής οργανισμός και ένα ή περισσότερα από τα κράτη μέλη του είναι από κοινού μέρη σε μια διαφορά, ή μέρη με κοινό συμφέρον, ο οργανισμός θα θεωρείται ότι έχει αποδεχθεί τις ίδιες διαδικασίες επίλυσης διαφορών, όπως και τα κράτη μέλη. Όταν, όμως, ένα κράτος μέλος έχει επιλέξει μόνο το διεθνές δικαστήριο της Χάγης δυνάμει του άρθρου 287, ο οργανισμός και το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θα θεωρούνται ότι έχουν αποδεχθεί διαιτησία σύμφωνα με το παράρτημα VII, εκτός αντίθετης συμφωνίας των μερών στη διαφορά.

Άρθρο 8 Εφαρμογή του μέρους XVII

Το μέρος XVII εφαρμόζεται *mutatis mutandis* σε ένα διεθνή οργανισμό, εκτός όσον αφορά στα εξής:

α) το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησης ενός διεθνούς οργανισμού δεν θα λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή του άρθρου 308 παράγραφος 1 7

β) i) ένας διεθνής οργανισμός θα έχει αποκλειστική ικανότητα ως προς την εφαρμογή των άρθρων 312 έως 315, στην έκταση που έχει αρμοδιότητα δυνάμει του άρθρου 5 του παρόντος παραρτήματος πάνω σ' ολόκληρο το αντικείμενο της τροποποίησης,

ii) το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησης ενός διεθνούς οργανισμού σε μια τροποποίηση, της οποίας ολόκληρο το αντικείμενο για το οποίο ο διεθνής οργανισμός έχει αρμοδιότητα δυνάμει του άρθρου 5 αυτού του παραρτήματος, θα θεωρείται ότι είναι το έγγραφο επικύρωσης ή προσχώρησης ενός εκάστου των κρατών μελών τα οποία είναι κράτη μέλη, για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 316 παράγραφοι 1, 2 και 3,

iii) το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησης του διεθνούς οργανισμού δεν θα λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή του άρθρου 316 παράγραφος 1 και 2, αναφορικά με όλες τις άλλες τροποποιήσεις 7

γ) i) ένας διεθνής οργανισμός δεν μπορεί να καταγγείλει την παρούσα σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 317, εφόσον οποιοδήποτε από τα κράτη μέλη του είναι κράτος μέρος και εφόσον αυτός εξακολουθεί να πληροί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 1 του παρόντος παραρτήματος,

ii) ένας διεθνής οργανισμός θα καταγγείλει την παρούσα σύμβαση όταν κανένα από τα κράτη μέλη του δεν είναι κράτος μέρος της παρούσας σύμβασης ή αν ο διεθνής οργανισμός δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 1 του παρόντος παραρτήματος. Η καταγγελία αυτή ισχύει αμέσως.

Παράρτημα 3

Παράρτημα IX του Μέρους XVII της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας του 1982 στα γαλλικά

ANNEXE IX. PARTICIPATION D'ORGANISATIONS INTERNATIONALES

Article premier

Emploi du terme "organisation internationale"

Aux fins de l'article 305 et de la présente annexe, on entend par "organisation internationale" une organisation intergouvernementale constituée d'États qui lui ont transféré compétence pour des matières dont traite la Convention, y compris la compétence pour conclure des traités sur ces matières.

Article 2

Signature

Une organisation internationale peut signer la Convention si la majorité de ses États membres en sont signataires. Au moment où elle signe la Convention, une organisation internationale fait une déclaration spécifiant les matières dont traite la Convention pour lesquelles ses États membres signataires lui ont transféré compétence, ainsi que la nature et l'étendue de cette compétence.

Article 3

Confirmation formelle et adhésion

1. Une organisation internationale peut déposer son instrument de confirmation formelle ou d'adhésion si la majorité de ses États membres déposent ou ont déposé leurs instruments de ratification ou d'adhésion.
2. L'instrument déposé par l'organisation internationale doit contenir les engagements et déclarations prescrits aux articles 4 et 5 de la présente annexe.

Article 4

Etendue de la participation, droits et obligations

1. L'instrument de confirmation formelle ou d'adhésion déposé par une organisation internationale doit contenir l'engagement d'accepter, en ce qui concerne les matières pour lesquelles compétence lui a été transférée par ses États membres Parties à la Convention, les droits et obligations prévus par la Convention pour les États.
2. Une organisation internationale est Partie à la Convention dans les limites de la compétence définie dans les déclarations, communications ou notifications visées à l'article 5 de la présente annexe.

3. En ce qui concerne les matières pour lesquelles ses États membres Partie à la Convention lui ont transféré compétence, une organisation internationale exerce les droits et s'acquitte des obligations qui autrement seraient ceux de ces États en vertu de la Convention. Les États membres d'une organisation internationale n'exercent pas la compétence qu'ils lui ont transférée.

4. La participation d'une organisation internationale n'entraîne en aucun cas une représentation supérieure à celle à laquelle ses États membres Parties à la Convention pourraient autrement prétendre; cette disposition s'applique notamment aux droits en matière de prise de décisions.

5. La participation d'une organisation internationale ne confère à ses États membres qui ne sont pas Parties à la Convention aucun des droits prévus par celle-ci.

6. En cas de conflit entre les obligations qui incombent à une organisation internationale en vertu de la Convention et celles qui lui incombent en vertu de l'accord instituant cette organisation ou de tout acte connexe, les obligations découlant de la Convention l'emportent.

Article 5

Déclarations, notifications et communications

1. L'instrument de confirmation formelle ou d'adhésion d'une organisation internationale doit contenir une déclaration spécifiant les matières dont traite la Convention pour lesquelles compétence lui a été transférée par ses États membres parties à la Convention.

2. Un État membre d'une organisation internationale, au moment où il ratifie la Convention ou y adhère, ou au moment où l'organisation dépose son instrument de confirmation formelle ou d'adhésion, la date la plus tardive étant retenue, fait une déclaration spécifiant les matières dont traite la Convention pour lesquelles il a transféré compétence à l'organisation.

3. Les États Parties membres d'une organisation internationale qui est partie à la Convention sont présumés avoir compétence en ce qui concerne toutes les matières traitées par la Convention pour lesquelles ils n'ont pas expressément indiqué, par une déclaration, communication ou notification faite conformément au présent article, qu'ils transféraient compétence à l'organisation.

4. L'organisation internationale et ses États membres Parties à la Convention notifient promptement au dépositaire toute modification de la répartition des compétences spécifiée dans les déclarations visées aux paragraphes 1 et 2, y compris les nouveaux transferts de compétence.

5. Tout État Partie peut demander à une organisation internationale et aux États membres de celle-ci qui sont Parties à la Convention d'indiquer qui, de l'organisation ou

de ces États membres, a compétence pour une question précise qui s'est posée. L'organisation et les Etats membres concernés communiquent ce renseignement dans un délai raisonnable. Ils peuvent également communiquer un tel renseignement de leur propre initiative.

6. La nature et l'étendue des compétences transférées doivent être précisées dans les déclarations, notifications et communications faites en application du présent article.

Article 6

Responsabilité

1. Les parties ayant compétence en vertu de l'article 5 de la présente annexe sont responsables de tous manquements aux obligations découlant de la Convention et de toutes autres violations de celle-ci.

2. Tout État Partie peut demander à une organisation internationale ou à ses États membres parties à la Convention d'indiquer à qui incombe la responsabilité dans un cas particulier. L'organisation et les États membres concernés doivent communiquer ce renseignement. S'ils ne le font pas dans un délai raisonnable ou ils communiquent des renseignements contradictoires, ils sont tenus pour conjointement et solidairement responsables.

Article 7

Règlement de différends

1. Lorsqu'elle dépose son instrument de confirmation formelle ou d'adhésion, ou à n'importe quel moment par la suite, une organisation internationale est libre de choisir, par voie de déclaration écrite, un ou plusieurs des moyens visés à l'article 287, paragraphe 1, lettres al, cl et dl, pour le règlement des différends relatifs à l'interprétation ou à l'application de la Convention.

2. La partie XV s'applique mutatis mutandis à tout différend entre des Parties à la Convention dont une ou plusieurs sont des organisations internationales.

3. Lorsqu'une organisation internationale et un ou plusieurs de ses Etats membres font cause commune, l'organisation est réputée avoir accepté les mêmes procédures de règlement des différends que ces États; au cas où un de ces États a choisi uniquement la Cour internationale de Justice en application de l'article 287, l'organisation et cet État membre sont réputés avoir accepté l'arbitrage selon la procédure prévue à l'annexe VII, à moins que les parties au différend ne conviennent de choisir un autre moyen.

Article 8

Application de la partie XVII

La partie XVII s'applique mutatis mutandis aux organisations internationales, sous réserve des dispositions suivantes 1 al l'instrument de confirmation formelle ou d'adhésion d'une organisation internationale n'entre pas en ligne de compte pour l'application de l'article 308, paragraphe 1;

b) i) une organisation internationale a la capacité exclusive d'agir au titre des articles 312 à 315 si elle a compétence, en vertu de l'article 5 de la présente annexe, pour l'ensemble de la matière visée par l'amendement

ii) lorsqu' une organisation internationale a compétence en vertu de l'article 5 de la présente annexe pour l'ensemble de la matière visée par l'amendement, son instrument de confirmation formelle ou d'adhésion concernant cet amendement est considéré, pour l'application de l'article 316, paragraphes 1, 2 et 3, comme constituant l'instrument de ratification ou d'adhésion de chacun de ses Etats membres Partie à la Convention,

iii) l'instrument de confirmation formelle ou d'adhésion d'une organisation internationale n'entre pas en ligne de compte pour l'application de l'article 316, paragraphes 1 et 2, dans tous les autres cas;

c) i) aux fins de l'article 317, une organisation internationale qui compte parmi ses membres un Etat Partie à la Convention et qui continue de remplir les conditions prévues à l'article premier de la présente annexe ne peut pas dénoncer la Convention,

ii) une organisation internationale doit dénoncer la Convention si elle ns compte plus parmi ses membres aucun État Partie ou si elle a cassé de remplir les conditions prévues à l'article premier de la présents annexe. La dénonciation prend effet immédiatement.